

№ 133 (20397) 2013-рэ илъэс ШЭМБЭТ БЭДЗЭОГЪУМ и 20

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Саугъэтыр къызэІуахыгъ

Зыкіыныгъэмрэ зэгурыіоныгъэмрэ ямонументальнэ комплексэу Мыекъуапэ щагъэуцугъэр тыгъуасэ къызэlуахыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм хэлэжьагъэх АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Премьер-министрэу Къумпіыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, Къэралыгъо Советым – Хасэм идепутатхэр, муниципальнэ образованиехэм, къулыкъу ыкіи ведомствэ зэфэшъхьафхэм япащэхэр, республикэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яорганизациехэм яліыкіохэр.

ишыхьат. ЗыкІыныгъэрэ зэгуры юныгьэрэ республикэм илъымэ, хэхъоныгъэу тшІыхэрэм ахэхьощт, тапэкІэ тыльыкІотэщт. Аущтэу сыдигьуи щытынэу есэ-ІуалІэ, пстэуми сыгу къыздеІэу сышъуфэгушю.

Нэужым комплексым иавторэу, зэлъашІэрэ сурэтышІэу, архитекторэу Бырсыр Абдулахь пстэуми къафэгушІуагъ. Саугъэтым онджэкъым итеплъэ иІэу ышІыным лъапсэу фэхъугьэм, нэмыкІ тамыгьэу ащ къыхигъэщыгъэхэм мэхьанэу ахэлъым ар кіэкіэу къатегущыіагь.

Джащ фэдэу зэхахьэм къыщыгущыІагъэх АР-м и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Мыекъопэ къэлэ администрацием ипащэу Александр Наролиныр, гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтым ипащэу, шІэныгъэлэжьэу Бырсыр Батыр-

ХЪУТ Нэфсэт.

ЩыкІагъэхэр нахь къыхигъэщыгъэх

Гъогурыкіоныр щынэгъончъэнымкіэ комиссиеу **АР-м щызэхащагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъо иlагъ. Ащ** тхьамэтагъор щызэрихьагъ АР-м и Ліышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан.

Республикэм игьогухэм хъугъэ-шІагъэу атехъухьэхэрэм, ахэр нахь макіэ хъунхэм фэші хэбзэ гъэцэкІэкІо органхэм зэшІуахын фаехэм, кІэлэцІыкІухэм язещэн зэрэзэхащэрэм, водительхэм ягъэхьазырын, нэмыкІыбэхэм зэхэсыгъом щатегущыІагьэх. АР-м хэгьэгу кІоцІ ІофхэмкІэ иминистрэу Александр Речицкэм идоклад къызэрэщиlуагъэмкlэ, илъэсэу тызыхэтым иапэрэ мэзих къыкюці пстэумкіи хъугьэ-шіэгьэ 219-рэ

Пстэумэ апэу АР-м и Лышъ-

хьэ илъэсыбэрэ зэжэгъэхэ

саугъэтыр къызэрэзэІуахырэм

фэші зэкіэми къафэгушіуагъ. — ЦІыф лъэпкъ зэфэшъхьа-

фыбэу Адыгеим исхэм зэкІэми

зэгуры Іоныгъэрэ тазыфагу

ильэу, зэпэуцужь къытхэмыхьэу тызэрэзэдыщы Іэм мыр

мы саугъэтыр зэдыряй, къы Іуагъ ащ. — Мамырныгъэрэ

> иуахътэ егъэпшагъэмэ, 15-кІэ нахь макІэми, цІыфэу ахэм ахэкІодагьэм ипчъагъэ хэхъуагъ. ПстэумкІи нэбгырэ 56-рэ (гъэрекІо 47-рэ зэрэхъущтыгъэр) гъогухэм атекІодагъ, 252-мэ шъобжхэр атещагьэхэ хъугьэ.

Скоростым къызэрэрагъэхъурэр ары анахьыбэу тхьамыкІагьор къэзыхьэу министрэм къыхигъэщыгъэр. Ешъуагъэу рулым кІэлъырысэу къаубытырэм пшъэдэк ыжьы штыр нахь агъэпхъашэми, ахэм яптигъогухэм атехъухьагъ. Ар чъагъэ джыри макІэ хъугъэп. арылъыр зыщагъэунэфырэ поблэкІыгьэ ильэсым мыщ фэдэ Муниципальнэ образованиехэм стхэр республикэм щыгьэуцугьэ

мы Іофым хашІыхьан фаеу министрэм ылъэгъухэрэри докладым къыщыхигъэщыгъэх. Гъогухэм язытет къытегущыІэзэ, хьылъэзещэ автомашинэхэм яягьэ къызэрэкІорэм къыкІигъэтхъыгъ. Доклад ужыми мы Іофыгъом игъэкІотыгъэу тегущыІагъэх. АР-м и ЛІышъхьэ автомашинэшхохэм республикэм ращырэ мыжъо-пиэхъо зэхэлъым зыми ынаІэ зэрэтемытым, ахэм Іоф языгьэшіэрэ предпринимательхэр шъхьафитэу зэрэзекІохэрэм, бэрэ мыщ тегущыіэхэ нахь мышіэми, тонн пчъагъэу аралъхьэрэр уплъэкІугьэ зэрэмыхъурэм анаІэ тыраригъэдзагъ. Хьылъэзещэ автомашинэхэм тонн пчъагъэу

зэрэхъущтми зэдытегущы агъэх. ГИБДД-м ипащэхэм къызэра-Іуагъэмкіэ, зы чіыпіэ итыщтхэу, «стационарнэкІэ» заджэхэрэм фэдэу республикэм тфы нахь мымакіэу ищыкіагъ, ар миллионипшІ пчъагъэу бюджетым къыфыдэкІыщт. Ащ фэдэ мылъку халъхьан амал джыдэдэм зэрэщымыІэм къыхэкІыкІэ, агъэкощыхэрэм афэдэхэр агъэфедэх, ау ахэм инспекторхэм яюфшіэн къызэтырагьэуцоу ары хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ министрэм къызэриІуагъэр.

Нэужым кІэлэцІыкІухэм язещэн игъэкІотыгъэу тегущыІагъэх. АР-м Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэмкіэ, гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэхэм ащ фэгъэхьыгъэ докладэу къашІыгъэхэм транспортэу кІэлэцІыкІухэр зэрэзэращэхэрэр зэкІэ шапхъэхэм адиштэхэу ыкІи язещэн законым тетэу зэхащэу къаlуагъэми, АР-м и Ліышъхьэ упчІэхэр пхъашэу афигъэзагъэх, зымыгъэразэхэрэр къыхигъэщыгъэх.

– КІэлэцІыкІухэм язещэн пстэумэ анахь пхъашэу шъулъыплъэн фае, — къыlуагъ ащ. - Ар зы структурэ епхыгъэу щымытэу, пстэуми зэдытиюф, ау ащ фэгъэзэгъэ шъыпкъэу Іэпэдэлэл зышІырэм ежь ышъхьэкІэ пшъэдэкІыжь ыхьыщт.

Водитель сэнэхьатым фэзыгъэсэхэрэ еджапІэхэми нахь пхъашэу алъыплъэнхэу, ахэр къэзыухыгъэхэм янахьыбэм ГИБДД-м иушэтынхэр зэрамыкіушъухэрэр къызыхэкіырэр зэрагьэшІэнэу къафигьэпытагь.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ иунашъу

Дин мэфэкіэу Бирамым ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1995-рэ илъэсым мэзаем и 14-м аштагьэу N 168-1-р зытетэу «МэфэкІ мафэхэмрэ хагьэунэфыкІырэ мафэхэмрэ яхьылІагь» зыфиІорэм диштэу

1. Дин мэфэкіэу Бирамыр 2013-рэ илъэсым шышъхьэіум и 8-м хагъэvнэфыкІынэv

2. 2013-рэ илъэсым шышъхьэlум и 3-м (шэмбэтым) ычlыпlэкlэ 2013-рэ илъэсым шышъхьэІум и 9-м (бэрэскэшхом) загъэпсэфынэу гъэнэфэгъэнэу

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан къ. Мыекъуапэ,

бэдзэогъум и 18, 2013-рэ илъэс

N 131

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриІэу зэрэлажьэрэм, июф хэшіыкіышхо зэрэфыриІэм, къыткІэхъухьэрэ ныбжьыкІэхэм япіункіэ ыкіи яегьэджэнкіэ гьэхъагьэхэр зэришІыгъэхэм афэшІ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ КІыкІ Асыет Хьисэ ыпхъум, Теуцожь районымкІэ къуаджэу Нэшъукъуае гъэсэныгъэмкІэ имуниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапІэу N 8-м» ублэпІэ классхэмкІэ икІэлэегъаджэ.

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыряІэу пэублэ сэнэхьат гъэсэныгъэ зэрарагъэгъотырэм, ІэпэІэсэныгьэшхо зэрахэльым, къыткІзхьухьер ныбжыыкІзхым яегьэджэнкІз ыкІи япіункіэ гъэхъагъэхэр зэрашіыгъэхэм афэші Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет

— Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ: – Долгинов Анатолий Платон ыкъом, пэублэ сэнэхьат гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Сэнэхьат лицееу N 4-м» икІэлэегъаджэ.

 Орлова Иринэ Григорий ыпхъум, пэублэ сэнэхьат гьэсэныгьэ ягьэгьотыгьэнымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Сэнэхьат лицееу N 4-м» икІэлэегъаджэ.

КъэбарыкІэхэр • КъэбарыкІэхэр • КъэбарыкІэхэр

Мыекъопэ районым ит зы-

гъэпсэфыпІэу «Горная» зыфиюрэм джырэблагьэ тыщывагь. Лагерым тызэкІом, ятІонэрэ зыгьэпсэфыгьо уахътэр ыкІэм факІощтыгъ. Пчэдыжь линейкэм а мафэм къэхъугъэхэм ащыфэгушІуагъэх. Анахьэу зыфэчэфыгьэхэр Сергей Цымбаленкэр ары. Ар апэрэ дружинэм ивожатэхэм ащыщ. Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмкІэ ыкІи дзюдомкІэ и Институт щеджэ. Ижъырэ урыс шэн-хабзэхэм атетэу ащ Святогор palo. Зыфэгушlохэ нэуж кlалэм орэдыр къыхидзагъ, зэрэлагерэу ащ дыригъэштагъ, къыдијуагъ.

Зыгьэпсэфыгьо уахьтэм анахь къахэщыгъэхэм щытхъу тхылъхэр линейкэм щаратыгьэх. Ащ ыуж кlалэхэр Лэгьо-Накъэ, псыкъефэхэу Руфабгьо, поселкэу Победэм дэт тхьэльэlупlэм ащагьэх.

ЕтІанэ гущыІэгьу тшІыгьэ лагерым ивожатэ шъхьаІэу Надежда Кубатовар. Ащ Адыгэ къэралыгьо университетыр кьыухыгь, илъэсих хъугъэу мыщ Іоф щешІэ.

КІэлэцІыкІоу къакІохэрэм

яхэгьэгу, ячІыгу шІу ядгьэльэгъуным тынаlэ тет, — къеlуатэ ащ. — Ар къыделъытэ программэу тызэрэлажьэрэм. ИжъыкІэ Урысыем пшъашъэхэм Лада, кlалэхэм Волод арающтыгъ. Тэри ащ тетэу тяджэ. Тилагерь зызыщызыгъэпсэфырэм инахьыбэр Адыгеим щыщ. Ау поток пэпчъ нэбгырэ 50 Москва дэт реабилитационнэ Гупчэу «Отраднэм» къекІых. Ахэм анэмыкІэу, Неф-

теюганскэ щыщ кІэлэцІыкІухэми илъэс къэс мыщ зыщагъэпсэфы.

Лагерым туризмэм мэхьанэ щыраты. Мафэ къэс кlалэхэр зекІо ащэх. Мыщ врач ыкІи медсестрам Іоф щашІэ, ахэр кlалэхэм япсауныгъэ лъэплъэх. Лагерыр сабыйхэм лъэшэу агу рехьы, ащ ишыхьат илъэс зэкІэльыкІохэм мыщ къызэрэкІохэрэр.

Леонид МЕРТЦ. Сурэтым итыр: пчэдыжь линейкэр.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ия 28-рэ зэхэсыгьо 2013-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м щыІэщт.

Зэхэсыгъом зыщатегущыІэщт Іофыгъохэм мы къыкІэлъыкІохэрэр ахагъэхьагъэх: законопроектхэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Сабыибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кіэлэціыкіухэм зыщыпсэущтхэ унэ ягъэгъотыгъэным ехьылlагъ» зыфиlорэр щыlэныгъэм зэрэщыпхыращырэм епхыгъэу Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхъокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ», Адыгэ Республикэм изаконхэу «Административнэ хэбзэукъоныгьэхэм яхьылlагь», «Муниципальнэ образованием иліыкіо орган идепутатхэм яхэдзын ехьылІагь», «Сабыим пае мазэ къэс ахъщэ ІэпыІэгъу ятыгьэным ехьылІагь», «Къэлэгъэпсыным епхыгъэ ІофшІэным ехьылІагъ», «Сабыищ ыкІи ащ ехъу зијэхэм ыпкјэ хэмылъэу чІыгу Іахьхэр яунаеу къаратынымкІэ фитыныгъэу яІэр къыдэлъытэгъэным ехьылlагъ» зыфиюхэрэм зэхъокыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм афэгъэхьыгъэхэм» ятІонэрэу ахэплъэгьэныр; законопроектхэу «2012-рэ илъэсымкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет зэрагъэцэкlагъэм ехьылlагъ», «2012-рэ илъэсымкІэ Адыгэ Республикэм шюкі зимыіэ медицинэ страхованиемкІэ и ЧІыпІэ фонд ибюджет зэрагьэцэкІагьэм ехьылІагь», «Фэтэрыбэу зэхэт унэ--мехнестинже мости технестинием кІэ Іофыгъо заулэхэм яхьылІагь», «Бюджет Іофхэм ягьэзекІонкІэ Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхъокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм ехьылІагъ», «Этил спиртым, спирт зыхэт ыкІи яІугъэкІынкІэ Іофыгъо заулэхэр зэрагъэзекІохэрэм, шъон пытэхэр нахь макІэу къызфэгъэфедэгъэнхэм яхьылІагь» зыфиІорэм, Адыгэ Республикэм изаконхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьыл larъ», «Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехьылlагъ», «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образование ипащэ ихэдзын ехьылІагъ», «Адыгэ Республикэм чІыпІэ референдумыр зэрэщызэхащэрэм ехьылІагь», «Муниципальнэ къулыкъумкІэ стажыр къызэрэрадзэрэ ыкІи Іоф зашІэгьэ нэмыкІ лъэхъанхэр ащ зэрэхалъытэрэ шыкіэм ехьыліагь», «2013-рэ илъэсымкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку приватизацие зэрашІыщт программэм ехьылІагь», «Илъэс пчъагъэр зэрэрагъэкъугъэм елъытыгъэу пенсие къазэраратырэм ехьылІагь», «МэфэкІ мафэхэмрэ хагъэунэфыкІырэ мафэхэмрэ яхьылlагъ» зыфиloхэрэм зэхъокІыныгъэ афэшІыгьэнхэм афэгьэхыгьэхэм» апэрэу ахэплъэгьэныр ыкlи нэмыкl Іофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м хэт Залышхоу зэхэсыгъохэр зыщызэхащэрэм сыхьатыр 11.00-м ащ июфшіэн щыригъэжьэщт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Сыхьат заулэкІэ къагъотыжьыгъ

АР-м хэгъэгу кloцl ІофхэмкІэ и Министерствэ къалэу МыекъуапэкІэ иотдел бэдзэогъум и 17-м пчыхьэм сыхьатыр 5-м адэжь гумэкІырэ бзылъфыгъэ къытеуагъ. Ипшъэшъэжъыеу илъэс 11 зыныбжыыр зэримыгъотыжыырэр ащ къари-

Полицием и офыш э нэбгыри 100 фэдиз лъыхъоныр рагъэжьагъ. Къэбарлъыгъэlэс амалэу республикэм и эхэми пшъэшъэжъыем зэрэлъыхъухэрэр эфирымкІэ къатыгъ.

Сыхьат заулэ текІыгьэу Мыекъуапэ щып-

сэурэ бзыльфыгъэр къулыкъушІэхэм къафытеуагъ ыкІи ащ къызэриІуагъэмкІэ, зыныбжь имыкъугъэ пшъэшъэжъыем зыпари имыгъусэу ыпэ къызефэм, иунэ рищэлІагъ. Бэ темышІэу ащ зэрэлъыхъухэрэр радиомкІэ зэхихыгъ, мехеішнфоім мөмрилоп деіншедых дөнажесшесшп къаријуагъ.

Джырэ уахътэм ащ ипсауныгъэкІэ щынэгъончъагъэ щыІэп. Ежьыри ятэ-янэхэми психологхэмрэ полицием икъулыкъушІэхэмрэ Іоф адашІэ.

(Тикорр.).

Къэбарыкіэхэр • Къэбарыкіэхэр • Къэбарыкіэхэр

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ цІыфхэм яупчІэхэм джэуапхэр къаретыжьых

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ Топоркова Валентинэ Михаил ыпхъум иупчІ:

Герценым ыцІэ зыхьырэ урамым къыщегъэжьагъэу Хьахъуратэм ыцІэ зыхьырэм нэсэу автомобиль гъогум иджабгъу лъэныкъо изытет лъэшэу тегъэгумэкІы. Ащ я 12-рэ, я 34-рэ маршруткэхэр рэкlox. Маршруткэхэм яводительхэмрэ цІыфхэмрэ лъэшэу гугъу ехьых.

Джэуап: Юннатхэм яурамк Іэ автомобиль гьогур (Герценым ыцІэ зыхьырэ урамым къыщегьэжьагьэу Хьахъуратэм ыцІэ зыхьырэм нэсэу) 2013-рэ илъэсым гъэцэк Іэжьынхэр зэраш ІылІэнхэ фэе автомобиль гьогухэм яспискэ хагъэхьагъ.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ Топоркова Валенти-<u>нэ Михаил ыпхъум иупчІ:</u>

ПшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Строймебель» зыфиlov пэщэныгъэ зыдызесхьэрэм цех зыщигьэпсыщт чІыгу Іахь къыраты шІоигъу. Типредприятие къыпэблагъэу амылэжьырэ чІыгу ІэхьитІу щылъ. ПсэолъэшІыным пае ар къытатынэу тызялъэlум, нэмыкІхэм ар агъэфедэу къытаlуагь. Ау сэ зэрэсшlэрэмкlэ, 1968-рэ илъэсым къыщегъэжьагьэу мы чІыгу Іахьхэр алэжьыхэрэп, чІыгухэр нэкІэу щылъых. Зыгорэущтэу мы Іофыгьор зэшІотхын тлъэкІыщта?

Джэуап: Къалэу Мыекъуапэ цех щыгъэпсыгъэным пае укъыддеlэнэу тыпщэгугъы. чІыгу Іахьхэр джыдэдэм зэригъэкюнхэу фитыныгъэ зиюр Адыгэ Республкэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет

<u>ЧІыгу Іахь къышъуатыным</u> пае мыщ фэдэ чіыпіэм зыфэжъугъаз: къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэр, 12.

Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэу, ятіонэрэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зиіэу, илъэс 87-рэ зыныбжь Забурунов Кронид Ефим ыкъом, тылым Іоф шызышіагьэу, ильэс 88-рэ зыныбжь Забурунова Аннэ Григорий ыпхъум, илъэс 82-рэ зыныбжь Шевченко Николай Владимир ыкъом яупчІ:

Урамэу Подгорнэм идэхьапІэ тет унэу N 125-м тыщэпсэу. ТидэхьапІэ асфальт тельэп, гьогур лъэшэу зэхэкъутагъ. ДэхьапІэм тет пкъэум ылъапсэ шъугъэшъ, унашъхьэ горэм ар теукІорэеным ищынагьо щыІ. А пкъэур джащ фэдэу хэкІхэр зезыщэрэ машинэхэми пэрыохъу афэхъушъ, хэкІыр урамэу Подгорнэм тхьын фаеу мэхъу. Сэкъатныгъэ зиlэу курэжъыем исымкІэ ар хьылъэкlaey щыт. ТиІофыгьохэр къытфагъэцэкІэнхэу мызэу, мытІоу квартальнэ комитетым, къэлэ администрацием зафэдгъэзагъ. Ау зи къыддэхъугъэп.

ТиІофыгъо изэшІохынкІэ

Джэуап: ШъуидэхьапІэ мыжьокІэ-пшэхьо зэхэль тыратакъозэ, гъэцэкІэжьынхэр ешІылІэгъэнхэм ехьылІэгъэ Іофыгьом бюджетыр загьэцэк ахэкІэ 2013-рэ ильэсым иапэрэ кІэльэныкьо хэпльэщтых. ЫпшъэкІэ зигугъу къэшъушІыгъэ ІофшІэнхэри, телефон пкъэужъым изэблэхъуни 2013-рэ ильэсым иящэнэрэ квартал зэшІуахынхэу рахъухьэ.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ, ятіонэрэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зиІэ Ковалева Галинэ Александр ыпхъум иупчі:

Хьакъулахь инспекцием, водоканалым, электросетьхэм ядиспетчер къулыкъухэм дэеу Іоф ашІэ. Ахэм талъыІэсын тлъэкІырэп. Мы лъэныкъомкІэ Іофхэр нахьышІу пшІынхэу тыолъэІу.

Джэуап: Водоканалым идиспетчер къулыкъухэм (тел. 52-26-09), электросетьхэм ядиспетчер къулыкъухэм (тел. 53-33-27) анэмыкІэу къалэу Мыекъуапэ «Къулыкъу зыкlэу 01-м» (тел. 52-11-12), джащ фэдэу фэтэрыбэу зэхэт унэхэмкІэ аварийнэ къулыкъум (тел. 56-03 -40) юф щашіэ. Зигугъу къэтшІыгьэ къулыкъухэм чэщи мафи ямы І эу Іоф аш І э. Арышъ, тхьамык агъо горэ къэхъумэ,

ахэм зафэжъугъэзэн шъулъэ-

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ Скомкина Наталье Михаил ыпхъум иупчі:

Тиреспубликэ икъэлэ шъхьаlэ щыпсэухэрэр хэгьэгум инэмыкІырэ чІыпІэхэм альыІэсынхэмкІэ къин хэтых. Мэшокухэр тиlэхэп, къалэхэу Москва е Санкт-Петербург танэсыным пае Краснодар тыкІон фаеу мэхъу. Джащ фэдэ къабз тадэжь тыкъэкІожьын зыхъукІи. Автобусхэри мафэр ары ныІэп зызекІохэрэр. Чэщэу Краснодар укъытехьажьыгъэмэ, Мыекъуапэ укъэкІожьыным пае пчэдыжь нэс автобусхэм уяжэн фаеу мэхъу. ТаксикІэ узекІоныр лъэпІэ дэд. Мы Іофыгъор зыгорэущтэу зэшІуахын алъэкІыштба?

Джэуап: ЗэІухыгьэ акционер обществэу «Урысые мэшюку гъогумрэ» Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ зэдашІыгьэ зэзэгьыныгъэм маршрутхэу N 547/548кІэ мэшІокуитІу ренэу зекІон фаеу къыщыдальытагь. Сыхьатыр 10.00-м Мыекъопэ вокзалым текІыщт, сыхьатыр 21.40-м ар Москва нэсыщт. Джащ фэдэу сыхьатыр 23.00-м Москва къы-ІукІынышъ, сыхьатыр 9.00-м Мыекъуапэ мэшюкур къэсыщт. Ахэм анэмыкІзу гъэмэфэ лъэхъаным мэшlокоу N 207/ 208-у «Адлер — Санкт-Петербург» зыфиюрэм къыпаш эщт вагонитіур мэшіокугьогу станциеу «Белореченскэ» къынагъэсыщт. Сыхьатыр 11.00-м Мыекъуапэ икІынышъ, сыхьатыр 7.00-м Санкт-Петербург ар нэсыщт. Джащ фэдэу сыхьатыр 4.00-м къалэу Санкт-Петербург къытекІызэ, Мыекъуапэ сыхьатыр 8.20-м къынэсыщт. Зигугъу къэтшІыгъэ маршрутхэмкІэ зэ Іухыгъэ акционер обществэу «Урысые мэшюку гьогухэр» зыфиюрэм юфшеныр тэрэзэү зык Іызэхимыщэрэр ц Іыфхэр макі эу ахэмкі эзрэзекі охэрэр, мэш юкухэм федэ къызэрахэмыкІырэр, джащ фэдэ мэшюку гьогухэмк э ищык эгьэ инфраструктурэр зэрэщымы Іэр ары.

Маршрутэу «Мыекъуапэ — Москва» зыфиюрэмкіэ мафэ къэс автобусхэр Мыекъуапэ иавтовокзал щыюкіых мыщ фэдэ уахътэм:

блыпэм — сыхь. 4.00-м 5.00-м, 6.00-м, 18.56-м *гъубджым* — сыхь.18.56-м **бэрэскэжъыем** — сыхь. 6.00-м, 7.00-м, 18.56-м **мэфэкум** — сыхь. 6.00-м, 7.00-м, 18.56-м бэрэскэшхом — сыхь.

6.00-м, 7.00-м, 18.56-м **шэмбэтым** — сыхь. 7.00-м, 18.56-м

тхьаумафэм — сыхь. 18.56-м.

Маршрутэу «Мыекъуапэ — Краснодар» зыфиlорэм мафэ къэс сыхьатыр 6.10-м къыщегъэжьагьэу сыхьатыр 19.10-м нэс автобус 24-рэ рэкІо. Чэщырэ автобусхэр зыкlыземыкlохэрэр гъогум ищынэгъончъагъэ нахь къызэреІыхырэр ары.

угсзн Цвовмрэ Іоошэнымрэ Угсзн

Хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнафэрэм тегъэпсыкіыгъэу, ціыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкіэ Адыгэ Республикэм икъулыкъу 2009 – 2012-рэ ыкіи 2013-рэ илъэсхэм иіофшіэн фэгъэхьыгъагъ Іофшіэнымкіэ республикэ бэдзэршіыпіэм къиныгъохэр нахь шъабэ щышіыгъэнхэм, ціыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэным ылъэныкъокіэ къэралыгъо фэіо-фашіэхэр ціыфхэм зэрафагъэцакіэхэрэм идэгъугъэ зыкъегъэіэтыгъэным ыкіи Іофшіэн зэрамыгъотырэм щыухъумэгъэнхэм.

Кризисым пэшіуекіорэ шапіэхэм ягьэштэгьэнхэм фэші новыра 25-м зэзэгыныгьэхэр Іофыгьохэм япрограммэ апэрэ ильэсныкъом зэрагьэцэкіэжьыгьэр

Іофшізнымкіз бэдзэршіыпіэм изытет зэрэзэхафыгъэр, ыкІи 2013-рэ илъэсым телъытэгъэ прогнозхэр, ІофшІэнымкІэ бэдзэршІыпІэм илъ къиныгъохэр гъэшъэбэгъэнхэм ехьылІэгъэ хэгъэхъожь Іофыгьохэр зехьэгьэнхэмкіэ 2009 — 2012-рэ илъэсхэм опытэу зэlуигъэкlагъэр ылъапсэу, цlыфхэм loфшlэн ягъэгъотыгъэнымкІэ республикэ къэралыгьо къулыкъум и ГъэІорышІапІэ Урысые Федерацием и Правительствэ 2012-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 15-м номерэу 1307-рэ зытетэу къыдигьэкlыгьэ унашъом игъо зэрилъэгъурэм тегъэпсыкІыгьэу, Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ ибэдзэршІыпІэ илъ къиныгьохэр гъэшъэбэгъэнхэм фэшІ зехьэгъэн фэе Іофыгьохэм я Программэу 2013-рэ илъэсым телъытагъэр зэхигъэуцогъагъ. Ар Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ ильэсым щылэ мазэм и 15-м номерэу 4 зытет унашъоу ышІыгъэмкІэ ыухэсыгъагъ.

Программэр гъэцэкІэжьыгъэным фэшІ федеральнэ бюджетым къы-хэкІырэ мылъкоу субсидие шІыкІэм тетэу Адыгэ Республикэм къыфатІупщыгъэр сомэ миллион 21-рэмэхъу.

Программэм Іофыгьо шъхьа! ыгъэнафэхэрэр:

- 1) сэкъатныгъэ зиlэхэу loф зымышlэрэ нэбгырэ 44-м лэжьапlэ къэгъотыгъэнымкlэ адеlэгъэным фэшl loфшlэпlэ чlыпlэхэр зэтегъэпсыхьэгъэнхэр;
- 2) Іофшіапіэм Іуагъэкіын алъэкіыщтэу агъэнэфэгъэ нэбгыри 100-м ыужкіэ организациемэ ящыкіэгъэщт сэнэхьатхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэші пэшіорыгъэшъэу егъэджэгъэнхэр ыкіи стажировкэ ягъэкіугъэныр;
- 3) Адыгэ Республикэм щыпсэурэ нэбгырэ 72-у профессиональнэ гъэсэныгъэмкlэ еджапlэхэр къэзыухыгъэхэм, Урысые Федерацием инэмыкl субъектхэри зэрэхэтхэу, ястажировкэ зэхэщэгъэныр;

4) Іофшіэнымкіэ Іэпэіэсэныгъэу ахэлъыр къэзыушыхьатырэ документ къыдэхыгъэн гухэлъым фэші Іофшіэн лъыхъурэ нэбгырэ 50-м яегъэджэнрэ яаттестациерэ зэхэщэгъэнхэр;

5) Адыгэ Республикэм Іофшіэнымкіэ ибэдзэршіыпіэ илъ къиныгьохэр гьэшъэ-бэгьэнхэм фэші 2009 — 2012-рэ илъэсхэм республикэ программэхэу агъэцэкіэжыгьэхэм атегъэпсыкіыгъэу Іофшіэн зимыіэгъэ гражданхэу ежь ашъхьэ тельытэгъэ Іофшіапіэ къызэіузыхыгьэхэм агъэпсыгьэ Іофшіэпіэ чіыпіэхэм Іофшіэн зимыіэ нэбгырэ 200 ягъэштэгъэнымкіэ ціыфхэм Іэпыіэгъу афэхъугъэныр;

6) Іофшіэн зимыі затхыхэрэм япчъагъэ Іоф зышіэн зылъэкі ыщтхэу республикэм щыпсэухэрэм япроцент 1,8-м ыкіи зы Іофшіэпіэ чіыпіэр къыдэхыгъэным фэші зэнэкъокъухэм япчъагъэ 0,8-м ашіомыгъэкіыгъэныр.

2013-рэ ильэсым ибэдзэогьу 1-м ехьулізу зэрэщытыгьэмкіэ:

— пэшІорыгъэшъ шІыкІэм тетэу нэбгырэ 81-рэ егъэджэгъэным фэшІ цІыфхэр зыгъэлэжьэхэрэ организацие 16-м зэзэгъыныгъэхэр адашІыгъэх. ЗэкІэ ахэм еджэныр рагъэжьагъ. Нэбгырэ 80 еджэпІэ зэфэшъхьафхэм ащеджэх, зы нэбгырэр ІофшІапІэм щагъэхьазыры;

— Іофшіэным епхыгъэ опыт зэгъэгъотыгъэным фэші рагъэджэгъэ нэбгырэ 42-м производствэм стажировкэр щягъэкіугъэным ехьыліэгъэ зэзэгъыныгъэхэр организацие 21-м адашіыгъэх. Стажировкэм пэщэныгъэ дызэрахьэ Іэпэіэсэныгъэ дэгъу зиіэ наставникхэм. Адыгэ Республикэм нэбгырэ 37-м, къалэу Краснодар нэбгыритіум стажировкэр ащарагъэжьагъ.

Апшъэрэ еджапіэхэр къэзыухыгъэхэм экономистэу, бухгалтерэу, менеджерэу, юристэу, инженерэу іоф ашіэ. Фэшіыкіэ гъэпсыгъэ гурыт ыкіи ублэпіэ профессиональнэ еджапіэхэр къэзыухыгъэхэм пщэрыхьакіу, диспетчер, делопроизводитель, ЭВМ-м иоператор

зыфэпіощт сэнэхьатхэмкіэ стажировкэр aкly. Іофшіэн зимыіэхэм лэжьапіэ ягъэ-

Іофшіэн зимыіэхэм лэжьапіэ ягъэгъотыгъэнымкіэ Програмэм ыгъэнэфэрэ Іофыгъохэм атегъэпсыкіыгъэу, ыпэкіэ Іофшіэн зимыіагъэхэу ежьхэм ашъхьэ телъытэгъэ лэжьапіэ зыгъэпсыгъэхэм хэгъэхъожь Іофшіэпіэ чіыпіэхэу къызэ-Іуахыгъэхэм нэбгыри 153-рэ аштагъ.

ЦІыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэным ехьыліэгъэ Іофыгъохэр агъэцэкіэжьыхэзэ, сэкъатныгъэ зиіэ нэбгырэ 26-рэ Іофшіапіэхэм ягъэштэгъэнхэм фэші организацие 25-м зэзэгъыныгъэхэр ада-

шІыгъэх. Нэбгырэ 25-м Іоф ашІэ, ахэр сэкъатныгъэ зиІэхэм яя ІІ-рэ ыкІи яя ІІІ-рэ купхэм ахэхьэх.

Сэкъатныгъэм ыпкъ къикіэу Іофшіэнымкіэ амал икъу зимыіэхэм Іофшіэн къафэгъотыгъэныр, зыщылэжьэщтхэр къыхэхыгъэнымкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъэныр ежь ціыфхэм яшіоигъоныгъэхэм, амалэу яІэхэм, япсауныгъэ изытет, медицинэм игьо ыльэгьухэрэм, ІофшІэнымкІэ бэдзэршІыпІэм лэжьакІохэм къазэращыкІзупчІзхэрэм атегъэпсыкІыгьэу зэхащэ. 2013-рэ илъэсым игьэ--еатитостеств неішфоі мехфиір епахт нымкІэ республикэ къулыкъум иорганхэм сэкъатныгъэ зиlэхэм яобщероссийскэ организацие ичІыпІэ къутамэ склерозыр къызэузыхэрэм зэlyкІэгъу щадыриІагъ. Іоф зышІэ зышІоигьохэр щагьэгьозагьэх цІыфхэм ІофшІэн ягъэгъотыгъэнымкІэ республикэ къулыкъум игупчэхэу къалэхэм, район--ефаку нешфо мехфыр мехениша мех гьотыгьэнымкІэ ыкІи егьэджэгьэнхэмкІэ амалхэу яІэхэм, къэбархэр къизыІотыкІыхэрэ бюллетеньхэр аратыгъэх, республикэ ГъэІорышІапІэм исайт ихьэхэзэ ІофшІэн къэгьотыгьэным ехьылІэгьэ къэбархэр къызыlэкlагъэхьанхэ зэралъэкіыщт шіыкіэм щагъэгъозагъэх.

Сэнэхьатэу яlэр къэзыушыхьатырэ документ къыдягъэхыгъэн гухэлъым фэшl loфшlэн лъыхъурэ нэбгырэ 65-рэ егъэджэгъэнхэм ыкlи аттестацие шlыгъэнхэм пае цlыфхэм loфшlэн ягъэгъотыгъэнымкlэ гупчэхэу республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ ащыlэхэм организацие 13-м зэзэгъыныгъэхэр

Тызыхэт 2013-рэ ильэсым иапэрэ мэзих ціыфхэм Іофшіэн ягьэгьотыгьэнымкіэ Адыгэ Республикэм икъэралыгьо къулыкъу и Гъэіорышіапіэ, республикэм икъэралыгьо казеннэ учреждениехэу ціыфхэм Іофшіэн ягьэгьотыгьэнымкіэ гупчэхэу къалэхэмрэ рай-

онхэмрэ ашыгэм Гофшгэнымкгэ бэдзэршІыпІэм изытет ехьылІэгъэ уплъэкІунхэр зэхащэщтыгъэх. Организацие зэфэшъхьафхэм яюфышюхэр ІуагъэкІынхэ, мэфэ ІофшІэгъу имыкъум техьанхэ зэралъэкІыщтым ехьылІэгъэ къэбархэу ціыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкІэ республикэ къулыкъум икъутамэхэм къа Гэк Гагъахьэштыгъэхэр Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэу «Урысые Федерацием цІыфхэм ІофшІэн щягъэгьотыгьэным ехьылагь» зыфиюрэм игьо зэрилъэгъурэм тегъэпсык ыгъэ тхьамафэ къэс, бэрэскэжьыем, ІофшІэнымкІэ ыкіи ціыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкІэ Федеральнэ къулыкъум лъагъэ-Іэсыштыгъэх.

2013-рэ илъэсым ищылэ-мэкъуогъу мазэхэм зэкіэмкіи нэбгырэ 321-рэ ІуагъэкІыщтэу зэрагъэнэфагъэм ехьылІэгъэ къэбархэр организацие 77-м къытлъагъэ І эсыгъагъ; зы организацие нэбгырэ 21-м яІофшІэн къыгъэуцущтгоу ыгъэнэфэгъагъ; организации 2 истыхьагьэхэу ыкІи нэбгырэ 28-р ІуагьэкІыщтэу къэбар къатыгъагъ; организацие 14-м нэбгырэ 467-рэ мэфэ ІофшІэгъу имыкъум тыращэщтхэу агъэнэфэгъагъ. 2013-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъо ехъулІзу, мониторингыр зырагъэжьагъэм къыщыублагъэу, нэбгырэ 1771-рэ ІуагъэкІыщтэу агьэнэфэгьагь, нэбгырэ 1411-рэ ІуагьэкІыгь. ІуагьэкІыгьэхэм ащыщхэу нэбгырэ 526-м ІофшІэн къафагъотыгъ, ахэм ащыщхэу 315-р зыlутыгъэхэ организациехэм аштэжьыгъэх. ІуагъэкІыгьэхэм ащыщхэу нэбгырэ 225-м цІыфхэм ІофшІэн ягъэгъотыгъэнымкІэ къулыкъум иорганхэм защарагъэтхыгъ, нэбгырэ 201-р ІофшІэн ямыІэу алъытагъ.

2013-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м ехъулізу пштэмэ, ціыфхэм іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкіэ органхэм іофшіэн зимыізу ащатхыгъэр нэбгырэ 2845-рэ хъущтыгъэх, республикэм іоф зышіэн зылъэкіыщтэу щыпсэухэрэм япроцент 1,4-р іофшіэн ямыізу атхыгъэх.

Мониторингым къызэригъэлъагъорэмкіэ, ціыфхэр зыгъэлажьэхэрэм зэрагъэнэфагъэм тегъэпсыкіыгъэу, нэбгырэ 410-м мэфэ имыкъум тетэу Іоф ашіэ, ціыфхэр зыгъэлажьэхэрэм ямысагъэкіэ нэбгырэ 21-рэ Іоф амышізу щысых.

Программэм игъэцэкІэжьын ишІуагъэкІэ республикэм ІофшІэнымкІэ ибэдзэршІыпІэ зыпкъитыныгъэ нэшанэ илъ хъугъэ. 2013-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м ехъулІзу зэрэщытыгъэмкІэ, ІофшІэпІэ чІыпІэр къыдэхыгъэным икоэффициент 0,6 мэхъу, ІофшІэн зимыІэхэм япчъагъэ республикэм лъэгапІзу щыриІэр процент 1,4-рэ.

Ирина ДАНИЛЬЧЕНКО. Іофшіэн къэгъотыгъэнымкіэ ыкім Іофшіэн зарагъэгъотыным фэші ціыфхэм адеіэгъэным ехьыліэгъэ программэхэмкіэ отделым испециалист-эксперт шъхьаі.

ШЪУНАІЭ ТЕШЪУДЗ!

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Сэкъатныгъэ зи вхэм апае вофшвлв чыпвэхэр гъэнэфэгъэнхэм ылъэныкъок Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ акт зырызхэм зэхъок ыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехьылагъ» зыфию номерау 11-ФЗ зытетэу 2013-рэ илъэсым мэзаем и 23-м къыдэк ыгъэм 2013-рэ илъэсым гъэтхапэм и 8-м к уачв и в зэрэхъугъэр цыфхэм юршвн язытыхэрэм агу къэтэгъэк ыжьы.

А хэбзэгьэуцугьэм ия 3-рэ статья Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэу «Урысые Федерацием сэкъатныгъэ зиlэхэр къыщыухъумэгьэнхэм ехьылlагъ» зыфиlоу номерэу 181-ФЗ зытетэу 1995-рэ илъэсым шэкlогъум и 24-м къыдэкlыгъэм

ия 24-рэ статья иятІонэрэ Іахь иа 1-рэ пункт сэкъатныгъэ зиІэхэм ІофшІэн ятыгъэным ылъэныкъокІэ цІыфхэр зыгъэлажьэхэрэм ІофшІэпІэ чІыпІэхэр къызэІуахынхэм ехьылІэгъэ пшъэрылъэу яІэхэм ахэзыгъэхъорэ зэхъокІыныгъэхэр фишІыгъэх.

Сэкъатныгъэ зиlэхэм loфшlэн ягъэгъотыгъэным, ахэм апае loфшlэпlэ чlыпlэхэр гъэхьазырыгъэнхэм имызакъоу, loфшlэпlэ чlыпlэу иlэхэм яхьылlэгъэ къэбархэр къизыlотыкlырэ норматив актхэр аштэнхэ фае. Ахэм афэдэ актынхэ алъэкlыщтых:штат расписаниер ухэсыгъэным ехьылlэгъэ унашъор, квотэ гъэнэфагъэм тегъэпсыкlыгъэу сэкъатныгъэ зиlэхэм апае loфшlэпlэ чіыпіэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьыліэгъэ унашъор, нэмыкі актхэу сэкъатныгъэ зиіэхэм яквотэ ехьыліэгъэ къэбархэр зыгъэнафэрэр.

Ыпшъэкіэ зыціэ къыщетіогъэ хэбзэгъэуцугъэм иа 1-рэ статья джащ фэдэу «Урысые Федерацием Іофшіэн щягъэгъотыгъэным ехьыліагъ» зыфиіорэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу номерэу 1032-1 зытетэу 1991-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 19-м къыдэкіыгъэм ия 25-рэ статья ия 3-рэ пункт иящэнэрэ абзац зэхъокіыныгъэхэр фишіыгъэх.

ЦІыфым Іофшіэн езытырэм ар зы-Іуигъэхьан ылъэкіыщт Іофшіэпіэ чіыпіэхэр зэриіэхэм, квотэм тегъэпсыкіыгъэу сэкъатныгъэ зиіэхэр ыштэнхэ зэрилъэкіыщтым ехьыліэгъэ къэбархэр ціыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкіэ къулыкъум иорганхэм алъигъэlэсын зэрэфаем имызакъоу, Іофшіэпіэ чыпіэхэу иіэхэм яхьыліэгъэ къэбархэр къизыіотыкіырэ норматив актхэм яхьыліэгъэ къэбархэри мазэ къэс алъигъэіэсынхэ фае.

Сэкъатныгъэ зиlэхэм lофшlэн ягъэгъотыгъэным ехьылlэгъэ къэбархэр цыфхэм lофшlэн ягъэгъотыгъэным пылъ гупчэхэм мазэ къэс цlыфхэм lофшlэн язытырэм зылъимыгъэlэсхэкlэ, Урысые Федерацием административнэ правэукъоныгъэхэмкlэ и Кодекс ия 5.42-рэ, ия 19.7-рэ статьяхэм атегъэпсыкlыгъэ административнэ пшъэдэкlыжь рагъэхьыщт.

Наталия КАЛИТА. ЦІыфхэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэным ылъэныкъокіэ уплъэкіунхэр зэхэзыщэхэрэ отделым ипащ.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр СЭХЪУТЭ Нурбый.

Машіо къэхъуным ищынагъо щыі

Гъэмафэрэ мэзхэм закъыщызыштэрэ машіом ціыфхэм зэрарышхо къафехьы, Іугъом къыхэкізу псэупіэхэм гумэкіыгъошхохэм ащыхэтых. Джырэ уахътэм Урысыем имэзхэм ячіыпіи 120-мэ машіо къащыкіэнагъзу агъзунэфыгъ, гектар мин 68,5-рэ ащ еубыты.

Нахьыбэмкіэ машіор къызыщыхъурэр ціыф псэупіэхэр ары. Мэзхэм къащыхъухэрэр ціыфхэм ялажьэу щыт. Мэшіогъэкіосэным ишапхъэу щыіэхэр зэраукъохэрэм, ащ тэрэзэу зэрэдэмызекіохэрэм мы тхьамыкіагъохэр къакіэлъэкіох.

УФ-м ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ и Министерствэ и ГъэІорышіапіэу АР-м щы Іэм ипресс-къулыкъу къызэритырэмкіэ, илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу Адыгеим ичіыпіэ зэфэшъ-

хьафхэм гъогогъуи 105-рэ машІом закъыщиштагь. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр проценти 7,9-кІэ нахь макІ. ХъугъэшІагъэхэм нэбгыри 8 ахэкІодагъ, блэкІыгъэ илъэсым а пчъагъэр нэбгырэ 17 хъущтыгъэ. Арэу щытми, машІом зэрарэу къыхьыгъэр процент 84,7-кІэ нахьыбэ хъугъэ.

Мыщ фэдэ тхьамыкlагьохэр къэмыхъунхэм пае машlо къызыкlэнэн зылъэкlыщт пкъыгьохэр: апчхэр, бензин е тхъу зытекІэгъэ шэкІхэр мэзым къыхэбгъанэхэ хъущтэп. Чэу нэзхэм къа-ІукІэгъэ уцхэр, хэкІхэр чъыг лъапсэхэм ащыбгъэстыныр щынагъо. Шъугу къэдгъэкІыжьын, мэшІогъэкІосэным ишапхъэхэр зымыгъэцакІэхэрэм административнэ пшъэдэкІыжьхэр арагъэхьыщтых. Соми 100-м къыщегъэжьагъэу сомэ мини 7-м нэс тазырэу арагъэтыщт.

МашІо къэхъугъэу цІыфыр рихьыліагъэмэ, ежь-ежьырэу ар ыгъэкІосэшъумэ дэгъу. Ау машІом нахь зыкъиштэ хъумэ, мэшІогъэкІосэ къулыкъум псынкІзу макъэ ригъэІун фае. Іугъом псауныгъэм зэрар римыхыным фэшІ шэкІ гъэуцІыныгъэ нэгум Іуплъхьан ыкІи машІо къызыщыхъугъэ чІыпІэм пэчыжьэу ууцун фае.

Джырэ мафэхэр зэрэфабэхэр къыдальытэзэ, машю къэхъуным ищынагьо

зэрэщыlэр, усакъын зэрэфаер специалистхэм къаlo. Шапхъэу щыlэхэр жъугъэцэкlэнхэу мэшlогъэкlосэ къулыкъур къэджэ.

ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан.

КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр ● КъэбарыкІэхэр

Непэ зигугъу къэсшІыщтыр ліэшіэгъу ныкъо фэдиз тешіагъэу синэІуасэу, илъэс пчъагъэрэ сыздэлэжьагьэу (парторганизацием сырисекретарэу, ежьыр КПСС-м и Теуцожь ратон зэхэщэн ІофхэмкІэ иотдел ипащэу зыщэтым), нэужым уахътэм ныбджэгъу благъэ къысфишІыжьыгъэу Тэхъутэмыкъое районымкІэ поселкэу Инэм щыпсэурэ Хьанэхъу Къадырбэч. Ащ ыцІэ къепІомэ цыфышю зэрэщытыр, партийнэ-советскэ ІофшІэкІошхозэ, евытуль мехохшеттене ещеп къызэрихьыгъэр, лІыгъэ-пытэгъэ нэшанэхэр, шъыпкъагъэр хэлъхэу, зэхэщэкІо бэлахьэу зэрэщытыр, ныбджэгъухэр зэрихъоир бэмэ къыуаІон.

Непэ къызнэсыгъэми (бэдзэогъу мазэм и 22-р къызыхъугъэ маф, ыныбжь илъэс 83-рэ мэхъу) ядэжь итІысхьажьыгъэу щысэп. ЦІыфхэм ахэхьэ, зэресагъэу общественнэ Іофшіэнхэм ахэлажьэ, ціыф зэхэхьэшхохэм къащэгущыіэ, республикэ, льэпкь Іофыгъохэм алъэплъэ, агъэгумэкіы, якъоджэ Іофыгъохэм язэшіохынкіэ фэлъэкіыщтыр ешіэ, иныбджэгъубэхэм ягумэкіхэр, ягушіуагъохэр адегощых.

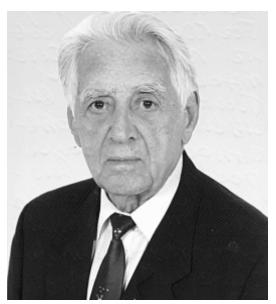
Арэущтэу зэрэщытыр ежь Хьанэхъур зыщыпсэурэ Тэхъутэмыкъое районым имызакъоу, Теуцожь районми, фэшъхьаф чІыпІабэхэми ащыпсэурэ тинахьыжъхэми ашІэ, тиныбжыкІэхэри къыІэтырэ Іофыгъохэу район гъэзетхэм къарыхьэхэрэмкІэ фэнэІуасэх.

А зэпстэур Хьанэхъу Къадырбэч зыми ошъогум къыфыридзыхыгъэп. Ахэр илъэс зэкlэлъыкlохэм ыгурэ ыпсэрэ етыгъэу lоф зэришlагъэм, сыд фэдэ lэнатlэ пащэхэм зыlуагъахъи щытхъу хэлъэу зэригъэцэкlагъэм, иадыгэгъэцыфыгъэ, шъыпкъагъэу хэлъым, изекlокlэ-псэукlэ, зэхэщэкlо бэлахъэу зэрэщытым къакlэкlуагъэх. Ар нафэ къыпфэхъу щыlэныгъэ гъогу шlагъоу къыкlугъэм нэlуасэ зызыфэпшlыкlэ.

Хьанэхъу Къадырбэч Теуцожь районымкіэ адыгэ къоджэ ціыкіоу Тыгъурыгъой щыпсэурэ мэкъумэщышіэ унагъом къихъухьагъ. Ятэу Хьаджмосэрэ янэу Забытхъанрэ лъытэныгъэ, шъхьэкіэфэныгъэшхо чылэм щафашізу псэугъэх. Фэягъэх ахэр якіалэ еджэгъэшхо хъунэу. Іофшіэныр шіу ылъэгъоу, нахьыжъхэм шъхьэкіэфэныгъэ афишіэу, иныбджэгъухэм афэшъыпкъэу агъасэштыгъэ.

Гурыт еджапіэр къызеухым Темыр хы флотым къулыкъу щихьыгъ. А лъэхъаным общественнэ іофшіэнхэм ахэлажьэу регъажьэ, зэхэщэкіо чанэу зыкъегъэлъагъо, комсомолым и Мурманскэ хэку комитет хадзы, ащ ищытхъу тхылъхэри къыфагъэшъуашэх.

Дзэм къулыкъур къыщихьи къызэк южьым, ВЛКСМ-м и Тэхъутэмыкъое райком юфш эныр

зэ, керамзитыші заводым. Сэманым хэшіыкіыгьэхэ тіоу зэтет унитіу гори дэплъагъощтыгъ. Чырбыщ заводи, нэмыкі горэхэри дэтыгъэх.

Инэм итеплъэ зызэблихъоу, хэхъоныгъэхэр ышіыхэу зыригъэжьагъэр ащ ипоселковэ Совет Хьанэхъу Къадырбэч пащэ зыфашіыр ары. А пъэхъаным къыщыублагъэу джырэ нэс умылъэгъугъэу Инэм удахьэмэ пшіэжьыщтэп. Ащ илъэгагъэкіи иинагъэкіи зиушъомбгъугъ, щыіэныгъэр щыжъот, къэлэ дэхэ дэдэ хъугъэ, къэнэжыыгъэр а ціэр фаусыныр ары.

керамзитыші заводым (поселкэм главкхэу, трестхэу 35-рэ дэтыгъ), нэмыкіхэм япащэхэм ярабочхэм унэхэр афашіыгъэх. Илъэситфым къыкіоці къатыбэу зэтет уни 131-рэ квадратнэ метрэ мин 203-рэ хъухэу Инэм дашіыхьагъэх. Заом иветеранхэм, сэкъатныгъэ зиіэхэм, милицием, медицинэм, гъэсэныгъэм яіофышіэхэм фэтэр миным ехъу аратыгъагъ.

Инэм дашІыхьагъэх гурыт еджапІэхэр, сымэджэщ, поликлиникэ, культурэмрэ зэпхыныгъэхэмрэ яунэхэр, кіэлэціыкіу Іыгьыпіищ, тучанхэр, щэпіэ комплексхэр, шхапІэхэр, спортым иунэ, искусствэхэм якІэлэцІыкІу еджапіэ, теннис ешіапіэ, бэдзэрхэр, нэмыкІыбэхэр. Адыгэхэми урысхэми якъэхалъэхэр дэгьоу къашІыхьагьэх, ахэм якІолІэрэ гъогухэм асфальт атыралъхьагь. Таксофонхэр псэупІэхэм адэтых. Инэми къепхыгъэ къутырхэми ягъогухэр агъэцэкІэжьхи, асфальткІэ апкІагъэх, чэщырэ зэпэнэфыжьхэ ашІыгьэх. Лъэс гьогухэми плиткэ атыралъхьагъ.

Бэ зигугъу къэпшІынэу щы-Іэр. Адэ ащ фэдиз мылъкоу поселкэр къалэ пшІыным ищыкІагъэр тыдэ къикІыгъа? А пстэур къэзыгьотыгьэр зигугьу къэтшІырэ Хьанэхъу Къадырбэч. Бюджет ахъщэу зы сомэ хэмыхьэу Инэм организациеу дэтыгъэхэм ямылъкукІэ ахэр аригъэшІыгъэх. Джа пстэур ыпшъэ ифагъ. Депутат корпусым зэрифэшъуашэу Іоф ригъэшІэн, организациехэм япащэхэм загуригьэІон ылъэкІыгь, пытагьэ къызхигьэфагь, Іофым екіоліэкіэ амал зэфэшъхьафхэр къыфигъотыгъэх.

Хьанэхъу Къадырбэч ІофшІэгьабэу зэшІуихыгьэхэм яфэшьошэ уасэ къафашІыгь. Ильэс зэфэшъхьафхэм къыфагьэшъошагьэх орденэу «Знак Почета», медальхэу «Адыгеим и Щытхъузехь», «За трудовое отличие», «За доблестный труд», «Ветеран труда» зыфиІохэрэр, Адыгэ Республикэм и Парламент и Щытхъу тхылъ. Тэхъутэмыкъое районымрэ поселкэу Инэмрэ яцІыф гъэшІуагь, ищытхъу дахэ фэшъхьаф аІоу зэхэпхыщтэп.

Опсэу, отхъэжь, Къадырбэч! Гъэ мин бгъэшІэнэу тыпфэлъаlо.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ФэлъэкІыщтыр Инэм фишіагъ

инструкторэу щыригъэжьагъ. Бащэ темышізу кіэлэ чанэу зэрэщытым, ныбжьыкіэхэр ыгъэдэюнхэ зэрилъэкіырэм районым ипащэхэм ифэшъошэ уасэ къыфашіы, апэ комсомолым ирайком иятіонэрэ, етіанэ иапэрэ секретарэу харагъэдзы. Зипэщэ коллективыр зэгурегъаю, район комсомол организацием идахэ хэкуми краими ащарегъаю, ВЛКСМ-м и ЦК и Щытхъу тхылъ къелэжьы, мотоциклэу М-72-р къыраты.

Ащ ыуж КПСС-м и Тэхъутэмыкъое райком ащэжьы, бащэ темышізу совхозэу «Адыгейский» зыфиющтыгъэм ипартком исекретарзу агъакіо. Ащи дэгъоу зыкъыщегъэльагъо, партийнэ-политикэ юфшізныр хъызмэтшіапіэм щысэтехыпізу щызэхещэ. Ащ фэші партием ирайком зэхэщэн юфхэмкіэ иотдел ипащэу ащэжьы, КПСС-м и Тэхъутэмыкъое райком ибюро хагъахьэ, а Ізнатіэри ищытхъу аригъаюзэ илъэсыбэрэ егъэцакіз.

Къадырбэч сыд фэдэ ІофшІапІэ зыІуагъахьи къызэрэщыгугъыхэрэр къыгъэшъыпкъэжьзэ, ищытхъу аригъаІозэ къыхьыгъ. Ау ащ анахь зыкъыз-

инструкторэу щыригъэжьагъ. щызэlуихын, зэхэщэкlо бэлабащэ темышlэу кlэлэ чанэу зэрэщытыр къызщигъэлъэзэрэщытым, ныбжыыкlэхэр ыгъэдэlонхэ зэрилъэкlырэм районым ипащэхэм ифэшъошэ уасэ къыитхьаматэу загъакlор ары.

А лъэхъаным Инэм поселкэкІэ кІощтыгъэми, Советэу дэтыр хэкүмкІэ анахь иныгъэми, хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ амалышІухэр иІагьэхэми, зэкІэми ауж къинэщтыгъ, анахь тхьамыкІагъ, къутыр теплъэ иІагъ. 1964-рэ илъэсым район гупчэр Тэхъутэмыкъуае щы-Іэу тыщылажьэ зэхъум Инэм бэрэ тыдахьэщтыгъ. Совхоз конторэу ныбжь дэхэкlae зиlэр паркым къыхэмыщэу хэтыгъ. Хьамбарышхо горэ, зыхэшІыкІыгъэри къэшІэгъуаеу, гъогу Іушъом Іутыгъ. Анахьэу тикІопіагъэр ащ дэтыгъэ шхапіэр ары. ТычІахьэщтыгь мастерскойми, футбол ешІапІэми теплъыщтыгъ. Поселкэм игупчэ иплъэгъонэу щытыгъэхэр джахэр арыгъэх. АдыкІэ бэдзэр цІыкІур щыІагъ. Совхозым ирабочхэр баракхэм ачІэсыгъэх. Колхозэу «Дружбэм» иконторэ мэшІоку гъогум ыкІыбкІэ щыІагъ. Ащ ублэкІмэ, уанэсыщтыгь райзаготконторэм, сатыушІхэм яба-

Ар зиІэшІагъэр, щытхъукІэ зыфэплъэгъун фаер Къадырбэч ары. Илъэс 15-рэ а ІэнатІэм зыІотым псэупІэхэм хэхъоныгъэу аригъэшІыгъэр зыфэдэм фэгъэхьыгъэ тхылъ цІыкІоу тызыхэтыгъэ краим иисполком иунашъокІэ къыдигъэкІыгъагъэу «Совет предлагает, решает, организует» зыфиюорэр игъэкотыгъэу ахэм къатегущыІэ. Ащ къызэрэщи-Іорэмкіэ, Тэхъутэмыкъуаекіэ укъикІмэ Инэм итеплъэ къэзыгъэкіэрэкіагъэу апэу плъэгъу щтыр совхозщтыгьэу «Адыгейскэм» идиректорщтыгъэ тиныбджэгъугъэу Блэгъожъ Хьилим (щыІэжьэп, Алахьым джэнэт къырет) ары. Ащ тфэу зэтет унэ заулэу къаригъэгъэуцугъагъэхэр исаугъэт папкlэу къэнагьэх. Ахэм баракхэм ачІэсыгьэ рабочхэу ачІигьэхьажьыгъэр багъэ, поселкэу Дружбэм газыр аригьэщэгьагь, совхозым иконторэ зычІэтышт унэ дэхэшхори аригьэшІыгьагь.

Хьанэхъу Къадырбэч къызэри орэмк орожи фэдэу «Главкубаньрисстроим», «Кубаньспецводмонтажым», ПМК-3-м, СМПП-2-м, МКА-62-м,

\$H\$\\$H\$\\$H\$\\$H\$\\$H\$\\$H\$\\$H\$\\$

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Адыгэхэм я анэ бэрэ теплъэгъощтэп, яхатэхэми адэппъэгъощтэп непэ зигугъу къэтшІы тшІоигъо хэтэрыкІыр. Ар бэлыдж шіуціэр ары.

Медицинэ шіэныгъэм зэригъэунэфыгъэмкіэ, бэлыджым мымакізу хэлъых ціыфым ищыкізгъэ белокыр ыкіи углеводыр, тхъур ыкІи клетчаткэр, аминокислотэхэр ыкІи органическэ кислотэхэр, витаминхэу С-р, В1-р, В2-р, каротиныр, эфирнэ дагъэр, минеральнэ щыгъур.

Плъыр-стырым, микроб зэфэшъхьафхэм апэуцужьыгъэнымкіэ бэлыдж шіуціэр амалышіоу щыт, уіагъэр нахь шІэхэу гъэкІыжьыгъэнымкІи, цІыфым ипсауныгъэ гъэпытэгъэнымки ар народнэ медицинэм егъэфедэ. Бэлыджым дэгъоу уегъашхэ, кіэтіыим нахышіоу Іоф регъашіэ, имыщыкіагъэу пкъышъолым хэлъ шіоир къыхэкіынымкіэ ишіуагъэ къэкІо, холестериныр къыхещы. Витаминхэр икъоу ІэкІэмыхьэхэрэмэ, жьымыгъот ціыфым иіэмэ, гум тэрэзэу Іоф ымышіэрэмэ, жъагъэхэр мэузыхэмэ (жъэгъэуз хъугъэмэ) бэлыджыр нахьыбэрэ ыгъэфедэн фаеу къеlо народнэ медицинэм.

<u>Шъуфэсакъ, щынагьо!</u> Бэлыджыр амыгъэфедэмэ нахьышly подагрэ, нэгъуетэн (гастрит) зиlэхэм, нэгъум ыкlи кlэтlый зэхэтым уз горэхэр яІэхэмэ, зыгу узыхэрэм (анахьэу инфаркт зиlагъэхэм), щэхэпс хэкlыпlэхэм плъыр-стыр узыр ахэлъмэ. Цэхэми зэрар арихын елъэкІы бэлыджым.

Гриппыр

ГъучІ щыбзэ нэдымкІэ (теркэмкІэ) бэлыджыр бгъэушъэбынышъ, псыр ащ къыкІэпфыщт. А псыр щыпфэщт сымаджэм ыкІышъо тыдэкІи. Ар цІыфыр гъолъыжьыным ыпэкіэ фэпшіынышъ, дэгъоу ууцухьащт. Ащ ыуж ебгъэшъощт бэлыджыпсым фэдиз псы къызэрыкю зыхэкІагъэу стэчаным изым (1:1) шъоу джэмышхышъхьэ хэгъэкіухьагъэу. Гъоткіо макіэхэр пшіызэ уешъощт.

Зэзмыжъоуз («желчокаменная болезнь» зыфаlорэр) зиlэхэм

Бэлыдж шІуцІэм къыкІэфыгъэ псы джэмышхышъхьи 2 — 3 мафэ къэс ипшъущт. Мыжъо зэрыхъорэ органхэр а узым щыухъумэгъэнхэм фэші бэлыджым къыкіэфыгъэкіэ псымрэ шъоумрэ зэфэдизэу (1:1) зэхаплъхьэхэмэ, уешъозэ

Зыпкъ итэу гум Іоф ымышІэрэмэ

Гум зыпкъ итэу Іоф ышІэныр зэщыкъуагъэмэ (аритмие иІэу агъэунэфыгъэмэ), бэлыджым къыкlэфыгъэкlэ псым уешъомэ ишlуагъэ къэкІощт. Бэлыджыр гъэушкъоилъэмкІэ (гъучІ щыбзэмкІэ) бгъэушъэбынышъ, ар псыпсым кlоцlыплъхьанышъ, псыр къыкlэпфыщт. А псыр шъоум хэбгъэхъонышъ, дэгъоу зэхэбгъэкІухьанышъ (шъоум фэдиз бэлыджыпсыри — 1:1), джэмышхышъхьэ зырызэу мафэм 2 — 3 уешъощт.

ІэзэкІэ амалэу иІэхэр

Пскэр

Мы узым еІэзэгъэнымкІэ бэлыдж шІуцІэр народнэ медицинэм шІыкІэ зэфэшъхьафхэмкІэ егъэфедэ.

Бэлыджыр такъыр ціыкіу-ціыкіоу уупкіэтэнышъ, кастрюлэм иплъхьащт, шъоущыгъу тІэкІу ащ ыкІыІу тептэкъощт. Унэм ар къибгъэнэнышъ, чэщым щыбгъэтыщт. Псэу бэлыджым «къытlупщырэм» щыщ сыхьат пэпчъ джэмышхышъхьэм из ипшъузэ пшІыщт.

* Бэлыджыпсыр, щэр ыкІи шъоур зэхэбгьэкІухьанхэшъ, мафэм тфэгьогогьо уешъощт джэмышхышъхьэ зырызэу.
* Балия

Бэлыджыпсыр, пхъыр (морковыр) ыкІи щэр (1:1:2) зэхэбгъэкІухьанхэшъ, мафэ къэс щэгъогогъо джэмышхышъхьэ зырызэу уешъощт.

* Такъыр-такъырэу бэлыдж шІуцІэр уупкІэтэнышъ, шъоущыгъу тептэкъощт. Ар духовкэм ибгъэуцонышъ, сыхьати 2-м ибгъэпыхьащт, етІанэ псыр узыжьыщт. Бэлыджыр чІэудзыжьынышъ, псэу ащ къыкІэкІыгъэр бэшэрэбым ибгъэхъощт. Ушхэным ыпэкІэ щайджэмышхым из ипшъузэ, плІэгъогогъо мафэ къэс уешъощт ушхэным ыкІи угъолъыжьыным ыпэкІэ. Ащ уешъон зыхъукІэ джэмышх стырым а псыр къебгъэгъэфабэзэ пшІын фае. КІэлэцІыкІухэр бэрэ пскэхэ хъумэ, ар бгъэфедэнкІэ дэгъоу народнэ медицинэм къеlo.

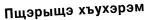

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

ЦІыфым лъыр макіэу кіэтымэ (малокровие)

Гъучі щыбзэм шъхьаф-шъхьафэу кіэбгъэкіыщтых пхъыр (морковыр), бэлыджыр ыкІи гыныплъыр. Ахэм псыр къакІэпфынышъ, зэфэдиз Іахь зырыз къахэпхызэ бэшэрэб шІуцІэм ибгъэхъощтых. Бэшэрэбым ышъхьэ тхьацукіэ зэфэпшіыщт гъонэ ціыкіу къыфэбгъэнэнышъ. Ушхэным ыпэкІэ ащ щыщ джэмышхышъхьэ уешьозэ (мафэм щэгьогогьо), мэзищырэ ар бгъэфедэщт.

Бэлыдж килограмми 10 дэгъоу уукъэбзынышъ, птхьакІынышъ, ыкіышъо темыхэу, псыр къызэрэкІэпфын плъэкІыщтым (соковыжималкэм) дэбгъэкІыщт. Стэчаным ызыщанэ фэдизым узышхахэрэм ыуж сыхьат тебгъашіэзэ мафэм щэгъогогъо уешъощт. А льэхъаным пшхы хъущтэп лыр, гьомылапхьэу тхъур, крахмалыр зыхэлъхэр, кlэнкlэр, тхьацум хэшІыкІыгъэхэр.

Тхьабыл плъыр-стыр узыр (пневмониер)

Бэлыдж шіуціэм ышъхьашыгу теуупкіынышъ, иукурбыкІыгъэ фэпшІыщт. Нэужым ащ ибгъэхъощт шъоу піокіэ джэмышхышъхьитіу. Ар нэужым лэгъэ куу е кастрюлэ горэм «ибгъэуцонышъ», теуупкlыгъагъэмкlэ ыlу зэфэпшІыжьыщт. Арэущтэу сыхьати 3-м щыбгъэтыщт. Лъэшэу пскэрэм бэлыдж кloцlым ит хъугъэ псым щыщ щайджэмышхым из шхэным ыпэкіэ ешъозэ ышіымэ ишіуагъэ къэкlощтэу elo народнэ медицинэм.

Псауныгьэ Тхьэм къышъует.

БгыкъыхэІыкІым («люмбаго» зыфаюрэм) ыгъэгумэквыхэрэм

Бэлыдж шІуцІэр гъучІ щыбзэмкІэ (теркэмкіэ) бгъэушъэбынышъ, хъэдэн такъырым кloцlыплъхьащт, ащ ыкlыly джыри хъэдэн тепхъонышъ, узырэ чіыпіэм теплъхьащт, ащ етіани шэф зытелъ тхылъыпІэ (вощеный) зыфа-Іорэм фэдэ) ыкІыІу пшІыжьыщт. Дэгьоу ууцухьанышъ, зэрэпщэІэшъурэм фэдизрэ тебгъэлъыщт.

Невралгие, лыпцэ етагъэ (миозит), кіэнтіыіу уз зиіэхэм

Пкъышъолыр плъыгъэу зыгъэпскІыпІэм укъызикІыжьырэм ыуж бэлыдж шіуціэм къыкіэфыгъэ псыр, шъоур ыкіи аркъ тІэкІу (4:2:2) зэхэгъэкІухьагъэу ащыпфэмэ дэгъу

Бзэгур бгъэхъыеныр къин къыпщэхъумэ

Нервнэ системэм фыкъуагъэу фэхъугъэхэм къахэкlыкіэ бзэгу лыпцэм ыкіуачіэ къыщыкіэу, ар бгъэзекіоныр, бгъэіорышіэныр хьылъэ хъоу къыхэкіы. Народнэ медицинэм ащ фэгъэхьыгъэу къеlо бэлыдж такъырыр бгъэунэшкіумэ, къыдэудзыжьызэ пшіымэ, ишІуагьэ къэкІощтэу, бзэгур бгъэзекІоныр нахь псынкІэ

Нарэхэр

- Угу умыгъэкlод, уишъхьэгъусэ сымаджэп, псау. Ely ащ ыныбжь зэрэхэкlотагъэм нэмыкl гумэкlыгъо зэримыlэр, — elo врачым хъулъфыгъэр ыгъэрэхьаты шюигъоу.
- Ap o eпloнкіэ сыолъэіу, къэгуіэ ліыр, сэ сиціыкіугъом къыщегъэжьагъэу сыщтапх.

Врачыр Іокіэ бэшіагьэу кьеоліэгьэгьэ, зэіэзэгьэгьэ хьульфыгъэм.

- Уимафэ шІу, уитеплъэ дэгъу. Уиуз сыд икъэбар?Тхьамафэрэ къэтынэу янэ дэжь кІуагъэ.

Нарэхэр Удыкіэко Казбек къытфигъэхьыгъэх.

КЪУАДЖЭМ ИКІЭЛЭ ПІУГЪЭХЭР

Совет хабзэм илъэхъан зэкІэ губгъо ІофшІэнхэр зэшІозыхыщтыгъэхэр трактористхэр арыгъэх. Сыд фэдиз къин ахэм алъэгъущтыгъэр?! АпэрапшІэу губгьошхоу гектаришъэ пчъагъэ ажъощтыгъ, апхъыщтыгъ, лэжьыгьэр Іуахыжьыщтыгь. Мэфэ лэжьапкІэр афагъэуцущтыгъ къыкlакlорэ щымыlэу. Лэжьыгьэр огьум хиубытэу къызыхэмыкіыкіэ, етіани а Іоф мыпсынкіагъэр кіырагъэшіыкіыжьыщтыгъ. Джарэу хьэзабкІэ лэжьапкІэр къагъахъэщтыгъэ. Аущтэу ар щытыгъэми, трак-

Тракторист пэрытыгъ

тористхэм лэжьыгьэ бэгьуагьэ нахьыбэрэм къахьыжьыщтыгь. Хьамбархэм арымыфэжьэу, хьамэхэм атемыфэжьэу аугьоижьыщтыгъ. Джары ялэжьэкlагъэр трактористхэм. Непэрэ мафэм губгъохэм ащыщ чІыпіэхэр зэрэзэхэкіыхьагъэхэм Іофыр ащыгъум тетыгъэмэ, къафадэщтыгъэп. Тракторхэм Іоф языгъашІэштыгъэхэм янахьыбэр пэрытныгъэр къыдахыным фэбанэхэзэ зэнэкъокъуныгъэм хэлажьэщтыгьэх. Зитрактор сыдигьокІи къэбзэ-лъабзэу зэтегъэпсыхьагъэщтыгъэ тракторист лэжьэкІошхуагьэу, дахэкІэ зигугъу ашІыщтыгъэу, сыд фэдэ Іофтхьабзэ фагьэзагьэми, анахь пшъыгъэми къызхимыгъэщэу, лажьэщтыгъэхэм ясатырэ ренэу хэтыгь ХъокІо Хьисэ Зэчэрые ыкъор. Ар трактористэу Теуцожь районым ит къуаджэу Къунчыкъохьаблэ зыхахьэщтыгъэ колхозэу «Октябрэм» зэпыу имыІэу илъэс 45-рэ щылэжьагъ.

1946-рэ илъэсым лэжьэкІо унэгъо Іужъу зэкІужьым Хьисэ къихъухьагъ. Янэу Сэламэти ылъэкІ къымыгъанэу колхозым зэрэщылэжьагъэм дакloy сабыи 7-у къапыфагъэр зэригъэшхэщтхэм, зэрэхищыжьыщтхэм ишъыпкъэу апылъыгъ. Сабыйхэр зэшиплырэ зэшыпхъуищырэ хъущтыгъэх. Мурат ятэ фэдэу трактористыгъ, пэсэ дэдэу идунай ыхъожьыгъагъ. Дарихъан унагьо ихьагьэу, СтІашъухэм янысэу ылъэкІ къымыгъанэу гъобэкъое колхозэу Лениным ыцІэ зыхьыщтыгьэм щылажьэзэ, ащи идунай пасэу ыхъожьыгъ. Марыет звеньевой пэрытэу тутынлэжь бригадэу колхозэу «Октябрэм» щызэхащагьэм пенсием окІофэ щылэжьагь. Нурыет ышыпхъоу Марыет илэжьэкІо гьогу ылъэкІ къымыгьанэу рыкІозэ, адырэ дунаим зыфигъэзэжьыгъ. Аскэр колхоз тракторист пэрытхэм ясатыр бэрэ хэтыгь, фермэм ипэщагъ, дахэкІэ ыцІэ раригъаІозэ

пенсием нэсыфэ шloy лэжьагьэ. Юсыф къалэу Мыекъуалэ дэтыгъэ заводышхоу Фрунзэм ыцlэкlэ заджэщтыгъэхэм илъэсыбэрэ щылэжьагъ, ари къытхэтыжьэп.

Хьисэ ячылэ дэтыгъэ пчыхьэ еджапІэр 1964-рэ илъэсым дэгъоу къызэриухыгъэм лъыпытэу дзэм къулыкъу щихьынэу ащагь, Астрахань хэкум адыгэ кlалэм дзэ къулыкъур чанэу зэрэщихьырэм къыхэкІэу полковой еджапІэм агъакІуи, курсхэр къырагъэухыгъэх. Взводым икомандир игуадзэу агъэнафи, ищытхъу аригъа озэ мэзи 4-рэ ащ зыхэт нэуж, ротэм истаршина ашІи, ипшъэрылъхэр дэх имыІэу ыгъэцакІэхэзэ икъулыкъу къыухыгъ. Ипащэхэр бэрэ къелъэјугъэх дзэм къыхагъэнэжьы ашІоигьоу, ау Хьисэ ыгу зыкІи имыкІыштыгьэхэ къызшыхъугьэ ичылэ гупсэрэ янэ-ятэхэмрэ къафигъэзэжьыным фэшъхьаф фэягьэп. КъызафэкІожьым иІахьылхэми, иныбджэгъухэми, икъоджэгъухэми ягушІогъошхуагь, джэгушхуи фашІыгьагь. Дзэ къулыкъу ужым къалэу Ростов-на-Дону дэт техникумыр дэгъу дэдэу къыухи, зыкіэхъопсыщтыгьэ сэнэхьатымкіэ иколхоз гупсэ бэрэ шылэжьагь. Ащ къыхэгьэхьожьыгьэмэ хъущт Хьисэ спортсмен чанэу зэрэщытыгъэр. Ростов-на-Дону, Баку, Архангельскэ, Киев, нэмыкІыбэхэми ащызэхащэрэ зэнэкъокъухэм хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къащихьыхэу, ищытхъу аригъаlоу макІэп къызэрэхэкІыгъэр.

Хьисэрэ ишъхьэгъусэу Светэрэ шъэуитІурэ пшъэшъитІурэ зэдапІугъэх, рагъэджагъэх, альэ тырагъэуцуагъэх.

Хьисэ тыфэльаю псауныгьэ пытэ июнэу, яунагьо щапу-гьэхэм къапыхьожьыгьэхэм тищыюныгьэ льэпсэ пытэ щадзынэу, ипчьыупэ ренэу хъяркюпюнэнэу.

КЪЭДЭ Мухьдин.

Адыгэкъал. Сурэтым итыр: **Хъокю Хьис.**

ЛЪЭХЪАНЫМРЭ ЦІЫФЫМРЭ

ЦІыфыгъэр анахь шэн дэгъухэу хэти зыфиугъоижьынхэ ыкіи зэрихьанхэ, ыгъэфедэнхэ ылъэкіыщтхэр ары. Бэрэ зэхэтэхы ціыфыгъэр джы нахь къеіыхыгъэу. Ау Іофыр ащ тета е тэ аущтэу блэкіыгъэм ыуасэ нахь кіэдгъэтхъэу, джырэ мафэхэм мы лъэныкъомкіз кіззыгъэшхо зэрафэхъурэр тыгу къеоу ар къыхэтэгъэща?!

КъэпІон плъэкІыщтыр зы: егъэпшэн-фэгъэдэныр щыІэн фае хъурэ-шІэрэм епэсыгъэ уасэ фэшІыгъэнымкІэ, ау ащкІэ анахь ІзубытыпІэ инхэр ежь щыІэныгъэ сурэтхэр ары.

ЦІыфым (хэт щыщи) уасэ ептыным ыпэу дэгъу дэдэу пшізу, уфэзыгъзу, урихьыліа-гъзу, уеутэкіыгъзу щытыныр апэрэ. Ары урысхэм «щыгъу пудишъз зыдэпшхыгъз уж уасэ ет» зыкіаюрэр.

Илажьэ зыдилъэгъужьэу, зыфэсакъыжьэу, нэмыкіэу къыготыр ышъхьэ фигъадэу щыіэр ба е макіа? Мыщ иджэуап хэти ерэгупшыси, ежь-ежьырэу ишіоші ерэгъэунэф.

Ау сэ гу зылъыстагъэр анахь зыфэмыгъэшъошэгъахэм, узэмыжэгъахэм нахьыбэрэмкіэ ціыфыгъэр зэрэхэлъыр, къызэребэкіырэр ары. Узыгъэгушіорэр ціыфыгъэр сыдми мыкіодэу къызэрэнэрэр ары.

Тхьаумэфэ мафэхэр. Ахэм бэ ятпхырэр — кІони, чъэни, тхэни, тхьакІэни, лъэкІэни, зыгъэпсэфыни. Укъэлэдэс зыхъукІэ, гъэмэфапэм нахьыбэрэ чІыопсым гъусэ зыфэпшІы пшІоигъу, тэкІо къуаджэм, тигупсэхэу къытажэхэрэри тэ-

Хэти мы чіым къызытехъорэм къыщыублагъэу, иунэгъо-унашъо ыкіи къешіэкіыгъэ пстэоу къэзыуцухьэрэм ялъытыгъэу, шъуи, ли ешіы. Ары ціыфым къыготым, ылъэгъоу зыкіырыплъырэм, щысэ пстэумэ мэхьэнэ ин зыкіяіэр. Дэгъу зэкіэ плъэгъуи, зэхэпхи, къыпфэзи, узыфэзи дэгъу-дэхэ тхыхьагъэмэ, ау щыіэныгъэр ащ зэрэфэмыдэр нафэ.

ЦІыфыгъэр тамыгъэ ин

гъэгушіох, афэтшіэшхо щымыіэми, ежьхэр ренэу къытфэгумэкіыхэу къытэжэх, тызалъэгъукіи, дунаир ядунай, нахьышіоу къытфашіэщтыр амышіэу.

Къуаджэр тхъагъо мы уахътэм. Хъоо-пщау бэрэчэтыгьэр чылэми, щагу пэпчъи адэтэкъуагъ. Жьыр къабзэ, псыр хъои, былыми, чэти, тхьачэти адиз, чъыгхэм чъыІэтэгъэ гојур ачјиз, ащи изакъоп, пхъэшъхьэ-мышъхьэ зэфэшъхьафхэр зыщыбэгъорэ уахът гъэмафэр. ХэтэрыкІхэри ахэм ауж къинэхэрэп. Уищагу зэкІэ дэбгъуатэу, уlабэмэ, чэрэзыр, абрикосыр, уеІэбэхымэ — нэшэбэгур къыкІэпчэу, уищыуан ренэу зы ІэшІу горэ къыщыжъоу, щэлэмэ-хьалыжъо жъэрымэм зэу уигъэшхэкІэу roly къуаджэр. Зыогъэпсэфы ыкІи ущыІэо-лъэон пшІоигьомэ олъэкІы.

Ау мафэхэр псынкіэу мачъэх. къалэм къэтэгъэзэжьы. Мызэгъэгум тыгъэ къыкъокІыгъэри нэрэ-Іэрэм къохьажьи, щэджагьом зэфэдэкІэ пщэхэр къытехьагъэх. Пчыхьэм къалэм къэзгъэзэжьын мурад си-Іэти, сэри тІэкІу сыкъэгумэкІыгь, уае хъумэ сІуи. «КІо, сыткІунэп», зызгъэІэсэжьыгъ. КІожьыгьор къэси, сыкъежьэжьыгь, тиурам кіыхьэ къэсыухи, нэмык машинэ гьогушхом сыкъызыщытехьащтым, кІыкІыкІэу шыблэр къэуагъ, ощхыцэшхо чъы эхыпхъыпхъэу къыритІупщыгъэх. СшІэщтыр сымышІэу мы чІыпІэм чэум сеуцоліагъ, чъыгышхор щэтырэ папкІэу къысшъхьащытыгъ. Ау ощхыр нахь къилъыгъ, синасыпкІэ мыщ дэжьым машинэ псынкіэ дахэу къакіорэм ис кІэлэкІэ хъупхъэм къыгьэуцугь, псынкі эуи вокзалым сыкъигьэсыгь. Арышъ, ныбжыкІэхэри

зэфэдэхэп, боу хъупхъэхэр ахэтых.

ИІуапІэ фэдиз ишІапІэ пымыльэу, тыкъызэрытІысхьэгьэ маршруткэм Мыекъуапэ сыхьат имыкъукІэ тыкъигъэсыжьыгъ. Ау гъэшІэгъоныр зэрэкъалэу чъые Іужъум зэкІиІулІагъэу, цІыфыпси темытэу, троллейбуси, автобуси, маршруткэхэри зэрэщымыІагъэхэр ары. Мыр апэрэп, сенэгуе тхьаумэфэ мафэхэм хэти зарагъэгьэпсэфыкІэ. Ащ Іофыр тетмэ, къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ цІыфхэм ар ягъэшІэгъэныр нахь тэрэзэу сэлъытэ.

Уежэныр сыдигъуи къин — хьалэчэу опшъы. Укіон лъэсэу піонти, чыжьаіо. Такъикъ 15, 20, 30 — зы сыхьат, пшъэр пэзы, гур укіыгъэ — щыіэп машинэ лъэпкъ. Уцупіэми іут ціыфхэр нахьыбэ къэхъугъ. Мыекъуапи ошъуапщэхэм «ынэ» агъаплъэрэп, бэ темышізу

къызэрещхыщтыр гъуащэрэп. ПчыкІэр къыхэхъопскІыкІыгъ, шыблэ гьогьо макъэри къэlугь. Мыщи ощхышхор къыщыригъэжьагъ, къыриутхыкІэу зэІычэу, губжыгъаеу къечъэбзэхы, тызычІэт гъэІэгъэ лъагэр зи арыхэп, жыыбгьэм къыупцІызэ, ощхым зыкъытещэкІы. Зы машинэ гъожь ціыкіу, къэлэ маршруткэхэм ащыщэу, сыхьатырэ такъикъи 10-рэ сызыщытыгъэ уж къэлъэгъуагъ. Сыд ишІыкІэми, имытІысхьагъэмэ хъущтэп, зэ Черемушкэм сынэсымэ, нахь уцупІэ гори згъотыщт. Сизакъоп, нэбгыри 4 — 5-р сауж ит. Къэуцугъ — изыбз. Ау згъэшІэгьуагьэ, исыгьэхэм ощхышхоу къакІорэм гу лъатагъэу, «шъукъакly, шъукъакly, тызэхэфэщт» аlозэ, водительми пыlухьэ ымышІэу, акокІ, ацыпэ, абгъу тагъэтІыси, тиІалъмэкъхэри нахь тэрэзэу щысхэм тахыхи, тыкъызэдэкІожьыгъ. Сыдэу гуапэ хъура цІыфыгьэр!

Бэ мы такъикъхэм сшъхьэ шызэблэкІыгъэр: уцІыфышІуныр — дэим, Іаем зыдемыгъэхыхэу, шІу пшІэшъуныр, ар сыдрэ чІыпІи, уахъти щыпфызэшІокІыныр — цІыфыгъэ тхыпхъэу, узгъэнтэр узгъэнтэр сыгу исыубытагъ. ЦІыфыгъэр цІыфы фэдэм (лъэпкъи, лъашъхьи емылъытыгъэу) зэрехьэ, ащ уеджэнджэшынэу щытэп. Шъыпкъэ, мыщкІэ унэзэгъашъохэми уаримыхьылІзу щытэп, гухэкІми, ахэм адыгэхэм ащыщхэри ахэт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

СОЦИАЛЬНЭ ІОФЫГЪОХЭР

Общественнэ совет зэхащагъ

Урысые Федерацием и Президент и Указэу «Къэралыгъо социальнэ политикэм епхыгъэ Іофтхьабзэхэм ягъэцэкіэн фэгъэхьыгъ» зыфиюу икіыгъэ илъэсым ижъоныгъокіэ мазэ къыдэкіыгъэм, Правительствэм и Унашъо ыкіи АР-м иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым мэкъуогъум и 11-м унашъоу ышіыгъэм къапкъырыкіыхэзэ, АР-м Іофшіэ-

нымкіэ ыкіи социальнэ хэхьоныгьэмкіэ и Министерствэ Общественнэ совет щызэхащагь.

Общественнэ советым пшъэрылъ шъхьа ву и вхэм ащыщых зигугъу къэтшвыгъэ министерствэм епхыгъэ учреждениеу, организациеу цвфхэм социальнэ фэю-фашвэхэр афэзыгъэцак вхэрэм яюфшвэн нахышвоу зэ-

хэщэгъэныр; мы министерствэм къыщајэтырэ, щызэшјуахырэ Іофыгъохэм а организациехэр ренэу ащыгъэгъозэгъэнхэр, алъыгъэјэсыгъэнхэр; общественнэ организациехэм, мыкоммерческэ организациехэм, экспертхэу организациехэм яlофшlакіэ нахъышіу шіыгъэным дэлажьэхэрэм министерствэм зэпхыныгъэ дыряіэным Іоф пэшіэгъэныр.

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэмкіэ и

Министерствэ ипресс-къулыкъу къызэриІорэмкІэ, Общественнэ советым, мыщ иэксперт куп унашъоу ашІыхэрэр, мэфи 10 зытешІэрэм ыуж, министерствэм исайт къырагъэхьащтых.

Общественнэ советым нэбгыри 8 хэхьэ. Ахэр общественнэ организацие зэфэшъхьафхэм, профессиональнэ сообществэхэм, къэбар жъугъэм иамалхэм, рейтинговэ агентствэхэм ыкlи экспертхэм ялыкlox.

(Тикорр.).

ЛІэшІэгъу ныкъо Іэпэ-цыпэм къыкІоцІ адыгэ прозэм Цуекъо Юныс хьалэлэу щэлажьэ. ЗэльашІэрэ прозаикым итхыгъэхэм лъэхъаным ижьыкъащэ ащызэхэошІэ, ащ имэкъамэ ренэу ахэІукІы. Сыд фэдэ лІэшІэгъу чыжьэ къытегущыІэми, илирическэ герой ыгу щыхъэрэщышІэрэр непэрэ мафэм ащ къырипхын елъэкІы, «поток сознания» зыфиІорэр, цІыфыгум ихъыкІырэ драмэр икъукІз зэхыуигъэшІэныр иамалышІу.

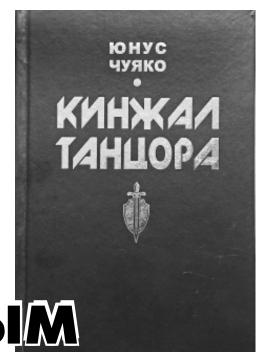
Ситхыгъэ непэ анахьэу зигугъу къыщысшіымэ сшіоигъор «Кинжал танцора» зыфиlорэ тхылъэу урысыбзэкІэ Адыгэ республикэ тхылъ тедзапІэм бэмышІэу къыщыдэкІыгъэр ары. Апэ романэу «Хымэ лыузым» къыщезгъэжьэн, мыщ хэт герой шъхьаІэу, мэз академиер къэзыухыгъэу къуаджэм къэзыгъэзэжьырэ ЛІыпцІэкъо Орзэмэси, ащ шІу ылъэгъурэ Тыжьынэу драмтеатрэм иартистки, къоджэ былымэхъо фермэм изаведующэу Хъаныйи, Сэтэнэекъо Шъэуаеу щыІэныгъэм гъогу псынкіэ щылъыхъонэу «зишІулъэгъуныгъэ ишыуш чыжьэу мычъэрэри» пстэури янасып фэбэнэнхэ фаеу мэхъух. ШІуагъэу фэпльэгъунэу щыт авторым ащ фэдэ зэмызэгъыныгъэхэр къыгъэлъэгъонхэм зызэра**щимыдзыерэр.** Адыгэ лирическэ прозэм ишъолъыр илъэу тхыгъэ Іотэжьхэм ыкІи повестьхэм яхабзэхэр Цуекъом ІэубытыпІэ зэришІыхэрэр мы произведением ІупкІэу къыхэщы. Ау ащ дакіоў ежь тхакіом ихудожественнэ дунэееплъыкІэ, иамалыкІэхэр, иэстетическэ «ракурс» мыщ хэолъагъох. «Хымэ лыузым» хэт цІыфхэр ежь авторым ыгукІэ пэблагьэх, Лев Толстоим зэриІощтыгъэу, ахэр шІу елъэгъух, яІофшІэни язэфыщытыкІи хэшІыкІ афыриІ. Арышъ, авторым ищыІэныгъэ опыт къызэрэдэІэпыІэрэм уехъырэхъышэрэп. Ащ къыхэкІы ныбжьыкіэхэм язекіуакіэ шъыпкъэныгъэр лъапсэ зэрэфэхъурэр.

Теплъын Сэтэнэекъо Шъэуай зыфэдэм: мыр ныбжьыкІ, щыІэныгъэм гьогу псынкІэ щыльэхъу, ахъщэ къызыхигъэкІыщтым, зыми ехъырэхъышэжьырэп, лъэхъу. Икъэрари куоп — ар дэгьоу къегьэлъагьо чылэ бжьэматэхэм якъэтыгъун зэрэхэлажьэрэм. Іофыр къызэрэримыдзэрэм фэд ащ ицІыфыгъэрэ икъэраррэ зынэсыхэрэри: ціыфым шіоу фапшіэрэр зэхимышІыкІыщтэу Орзэмэс къыpelo. Ау Шъэуае инеущ къырыкІощтыр къэшІэгьуай... «Ущы-Іэ пшІоигъомэ, — elo ащ, умычъый, зыгъэчан... УщыІэшъун фае, сиблагъэ».

Орзэмэс иІэнатІи, игухэлъхэри зэкіэми агу рехьы, дырагъаштэ пфэющтэп. Зэремыджагъэзэ, ащ ятэшэу Мэсхьудэ а ІэнатІэр илъэс пчъагъэм къыкІоцІ зэрихьагьэ — академие ащ ищыкІэгьагьа?! Пхъэ кухьэ паекіэ е лэучэці горэм фэшІыкІэ цІыфмэ агу хэбгъэкІы хъуна! Ар къыраю Орзэмэс яни, янэшэу Шъэуайи, гъунэгъухэми. Шъэуае Орзэмэс зэрэнахьыжъыр бэп, ау пхъорэлъфыр «eylушы»: «О, шъыпкъэ, уеджагь, уахэхьагь, уахэкІыгь... Тэ сыд, теджагьэп, тепщагьэп зэраloy, ау ...зысэгъэгъэдел, цІыф горэми угу филь шъыпкъэр enloy ыгу хэмыгъэкl. Нибжьи гущыІэ шъхьаихыгъэр цыф къабыл фэхъугъэп... Ахъщэ уиІэмэ е зыгорэ къыппыкІыштмэ ары етІани лІышхо дэдэ узыхъупэщтыр... Сыфэрэери ахъщэкІэ сымыщэфын дунаим, синэузыр, къытемыкІыщтыкІэ!..» Мы гущыІэхэм бэ узэрагьэгупшысэрэр. ЦІыфыгьэм, зэдеІэжьыным, гукІэгьум имашІо агьэкІуасэрэп. Хымэ лыуз зэрэмыхъурэм ифилософие алъ щыщэу мэпсэух Орзэмэси, Кулсоми, Тыжьыни, Хъаныйи, Сымсури. ЦІыфым фапшІэрэр щыгъупшэу, зэхимышІыкІэу зыІорэ Шъэуаем пэшіуекіоу

Уижъ умыгъэлъапізу, уишэн-хэбзэ зэхэты-кіэхэр къэмыухъумэ-хэу, уилъэпкъ ынапэ умыгъэлъапізмэ «сыціыф» оіокіз сыда къи-кіырэр?

Плъапсэ бгъэлъэпІэн фае. Непэрэ мафэм имызакъоу, уитыгъуаси,уинеущи уягупшысэн фае. Ятэжъ ижърэ щыІакІэм исаугъэтэу къыфыщинагъэм фэдэу, ежьыри зыгорэ къыщинэщта, къыщимынэщта? Жанэкъо Къасимэ джары зыгъэ-

Лъэхъаным ижьыкъащэрэ ащ имэкъамэрэ

Орзэмэс къеlo: «Хымэ лыуз хъурэп, Шъэуай. Зиунагъо бэгъон, зы нэпкъым утеуцоу уджэмэ, адрэ нэпкъыри къыплэджэжьы... Сэ сиlахькlэ зым илыуз адрэм илыузэу къысшlошы. Шlум цlэ гъэнэфагъэ иlэу щытэп. Мары, мары ар зэрэпшlыщтыр пlонэу рецепти щыlэп. Ау, сэ зэрэсшlошырэмкlэ, ар джэрпэджэжым фэд. Теоретическэ упчlэ пшlыжьынэу ар щытэп. Егъашlэми аксиомэзэ къырэкlo».

ЩыІэныгъэм ишъыпкъэщ къыхэхыгъэхэу, ціыфхэм ишіуагъэ аригъэкіыным, мэзыр, научнэ лъапсэм тетэу, къэгъэкіын-гъэбэгъогъэным, нэфэшъхьаф проблемэ инхэм язэшіохын афэгъэхьыгъэ Іофыгъо гъэнэфагъэхэри зэрехьэх романэу «Хымэ лыузым» игерой шъхьаlэу Ліыпціэкъо Орзэмэс.

Джащ фэд, повестэу «КъэшъуакІом икъам» ыгупчэ ит научнэ ІофышІэу Жанэкъо Къасимэ зыгьэгумэкІырэм урегьэгупшысэ: цІыфхэм ящыІакІэ мафэ къэс нахь фэшІыгъэ мэхъу. Унэ тегъэпсыхьагъэхэр, мебель хэшыпыкІыгъэкІэ кІэракІэхэу ашІы. Хрусталыр, зэмышъогъу телевизорыр, магнитофон лъапІэр, алырэгъур, пианинэр ащ рагъэуцо... Ау мылькум ціыфхэр зэщефых, дехьыхых, былымым бэмэ япсихологие лые рехы, цІыфыгьэм, адыгагьэм, гукІэгьум инэу къакІечы, традицие дахэхэр чІанэжьых, ахэр агьэльэпІэжьыхэрэп. Лъэпкъым къыкІэныгъэ кІэн лъапІэкІэ ежь героим ылъытэхэрэр къоджэдэсхэм пхъатэ пахьыжьырэп. Ежь Жанэкъом янэшэу чылэм дэсым, Азмэт, чырбыщ унэшхо ешІы, етІэбэе унэжъ цІыкІоу къызэрыхъухьагъэр зэуи шІомышІэу бульдозерымкІэ зэхегъэтакъо, ятэ ильэс пчъагъэм ыугъоигъэ унэгъо ІэпІэжъхэр, пхъэшіэ, шъошіэ, гъукіэ іэдэодэжъхэр ретэкъужьых. Шъыпкъэ. «жъым шытхъуи. кlэр къаштэ» alo, ay ащ къикІырэп ныІа зэкІэ жъы хъурэр дэеу! гумэкlырэр, блэкlыгъэ щыlакlэм исаугъэтхэр къыухъумэ зыкlышlоигъори. ращигъэпсырэм, зэрэпсаоу пштэхэмэ, уамыгъэрэзэнэу щытэп: образнэу гъэпсыгъэ,

Повестым хэт геройхэм яlэкlоці дунае, ащ агу ихъыкіырэр монологхэмкіэ къызэритырэм дыкіыгьоу ащ психологическэу егъэпсых. Жанэкъом музеим іоф щыдэзышіэрэ Индаррэ Тэтэршэсыкъомрэ ятеплъэ-іуплъэкіи, яшэнкіи зэхэгъэкіокіэгъуаехэу, гум къинэжьхэу писателым егъэпсы, ціыф хьалэл, ціыф бэрэчэтымрэ (Индар) тхьагъэпці-гъэпціалэмрэ (Тэтэршэсыкъор) яобразхэр зэпыщытэу къегъэлъагъох.

ЕтІэбэе унэжъ цІыкІоу «хьадэгъум телъым» исурэти щыІэкІэжъым исаугъэти тхакІом ІупкІзу къытегъэлъэгъух. Адыгэ унэжъ цІыкІур бэ зыгъэшІэгъэ, бэ зылъэгъугъэ цІыфэу лэжьзкіо хьалэлым фегъадэ.

Повестым джыри зы нравственнэ Іофыгьо ин Цуекъом къыщеlэты: *хэта цlыф шъып*къэр — лъэпкъым къин къыфыкъокімэ ышъхьэ ехъурэ Іоф ымыгъэгумэкІырэр ара, хьауми ихэгьэгу фэшъыпкъэр **ара?** ІупкІэу къэтыгъэу хъугъэ къумалэу Къэзаныкъо Оркъыжъыерэ Жанэкъом янэшэу (ар япшІэнэрэ классым ихьэгъагъ!) фашистмэ якІодылІэгъэ Къаймэтыкъо Зэбанэрэ къызшышъохэрэ джэгур: Оркъыжъые нэмыц офицерым зыфигъэцІыкІоу лъэгукІэтын зыфешІымэ, Зэбан иліыхъужъ къашъокіэ ахэм апэуцужьы, ябэны, илІыгъэ-гушхуагъэкІэ пыймэ атекІо. Ыпси

Адыгэ критик шlагъощтыгъэу Лъэпцlэрышэ Хъалидэ зэритхыщтыгъэу, **Цуекъо Юныс** иапэрэ тхыгъэхэм жабзэр зэращигъэпсырэм, зэрэпсаоу пштэхэмэ, уамыгъэрэзэнэу щытэп: образнэу гъэпсыгъэ, гупшысэ гъэнэфагъэ хэлъ, бэрэ амыгъэфедэрэ адыгэ гущы вхэр ащыгъэфедагъ; кву къэпвон хъумэ, писателыр ежь ыбзэкв матхэ...

Цуекъо Юныс ипрозэ ямышыкіэныгьэу хэльыр, ащ икъэгъэлъэгъокіэ-къэіотэкіэ амалхэм зэрахэхъуагъэр, лирическэ героим игущыІэкІэ сюжетыр зэрэзэхищэрэр ыкІи блэкІыгъэмрэ непэрэ мафэмрэ «зэрищэлІэнхэр» уехъопсэнэу Іэрыфэгъу дэдэ къызэрэфэхъурэр, гучІэм лъыІэсырэ псалъэр илирикэ-психологическэ стиль илъэныкъо лъэшэу зэрэщытыр мы тхылъым къыдэхьэгъэ произведениехэм дэгъоу ахэтэлъагьо. Шъыпкъэ, прозаикым Іофыгъуабэмэ, лъэныкъуабэмэ къатегушыІэмэ шІоигьоу, аужыпкъэм, лъэхъаныбэ гупшысэкІэ зэрищалізу, ретроспекцием зыритэу къыхэкІы (анахьэу ар зыхэтлъагъохэрэр ироманхэр ары)! ГузэхашІэр, гум ишъэф лъыІэсырэ псалъэр къырахьакІы Цуекъом игеройхэм. Ахэм адыгаціэхэр яіэхэ къодыеу щытэп — ахэм абгъэгу дэлъыр шІум ренэу фэщэгъэ адыгэгу.

Гуманизмэм ифилософие щыгъэлъэшыгъэу, лъэныкъуакІэкІэ ар къыщытыгъэу хъугъэ драмэ ин зыхэлъ повестыкІэу «ШэкІохьэжьым иаужырэ тэо мэкъэнчъ» зыфијоу мы тхылъым тызыщыІукІэрэми. Ежь авторым ицІыкІугъом ылъэгъугъэу, ыгу пытэу хэуlупкlэгъэ илъэсхэр ары тызыхищэрэр: зэошхом имашю, зэрэпсаоу хэгъэгум фэдэу, адыгэ чылэхэр ылыпкlагьэх, цlыфхэм ящыlaкlэ зэтыригъэзыгъ. Хэкужъ ашІыгъэ хапІэхэр къызэранэкlызэ фашист техакlохэр зэкlэкІуагъэх, ау ахэр джыри чыжьэу Іукіыжьыгъэхэп: «Пшызэжъ-псыхъожъ иджабгъу нэпкъ кіыбкіэ. чыжьэкіэ-чыжьэкіэ. топыо макъэхэр джыри щызэпыухэрэп...» Мы сатырхэр повестым ирефреных, ахэр ащ иухыпІэ сатырхэуи хъугъэх.

Шъырытэу, зыпкъ итэу сюжетыр Цуекъом кІещы, къэхъущтым завязкэ фэхъурэ хъугъэшІагъэр сурэт ІупкІэу тапашъхьэ къырегъэуцо: «Шыблэкъохьаблэ тыкъэзыщэжьыгъагъэр титэтэжъ. Ащыгъум тичылэ, Къургъокъуае, нэмыцыр дафыжьыгъэ къодыягъ. ЦукузэкІэтхэр къыфыхи, ІапІи-жъуапІи, натрыфэу коным илъи, кlашъом телъи, чэти, мэли — зэкІ, кумэ зэкіэри къараригъэшіыхьи, чэмыр кlапсэкlэ кукlэм пыпхагъэу, шкіэр ащ ыуж итэу, Бруни ахэмэ аужыжьэу, ушъэхгуІэнчъэу кІымэфэ цэкъэлэжъэу, еу Іоу, тыкъигъэдыдыжьыгъагъ... Аущтэу ымышІыгъагъэми джы тызэрэхъущтыгъэри сшІэрэп. Лъэшэу тыгу кІодыгъагъэ ибэхъураеу унэм тыкъызенэм: татэ заом хэкІодагъ, бэкІэ ащ ыуж къинагъэп нани, адыгэмэ «уз Іай» зыфаюрэр къыlукlагъ, зэlэзэжьэу ыІозэ, ежьыри шІукІаерэ гу-Іэжьыгъэ шъхьаем, къыІэкІэкІыжьын ылъэкІыгъэп...

Нэнэжъмэ яунэ ифэбэгъакіэ тlэкlу-тlэкlузэ тесэжьыгъ, тынчи тыхъужьыгъ, ау сыдэу зыкъызыфашlи, шэкlохьэжъ Брунэ мы Шыблэкъохьаблэ дагъэзэгъэнэу амал фагъотыгъэп».

Брунэ изекіуакіэ гъэшіэгьонэу, узіэпищэу авторым къыреІотыкіы: шъобж къызщытыращэгъэ Шыблэкъохьаблэ ымыгъэзэжьэу къызщыфэшlугъэхэ чылэ гупсэжъым, Къургъокъуае, екјурэ гъогур мэхэмкІэ хьэм къызэригъотыжьырэр, ежь Дэгъунэкъохэми хэпіэжъым къызэрагъэзэжьырэр художественнэ шъыпкъагъэ хэлъэу, зэхэугуфыкІыгъэу авторым къырегъэлъэгъукІы, охътэ хьылъэм иатмосферэ ухещэ. ГъэшІэгъонэу повестым щызэпыгъэфагъэх хъугъэ-шlагъэхэмрэ образхэм язекіокіэ гупшысакІэхэмрэ, япсихологиерэ. Аужыпкъэм хьэм ипсихологие зиліэужыгьом унаіэ тырыуигъадзэу, гум къинэжьэу, цІыфым фэдэу уапашъхьэ къырегъэуцо. КъэгущыІэрэп нахь, Брунэ зэкіэри гурэіо, зэкіэ елъэгъу, зэхешІэ.

Сэнаущыгъэшхо зыхэлъ шэкІохьэ хьалэмэтэу Брунэ къырыкІуагьэр хэтІысхьэу гум къенэжьы; тыгу зэрегъурэ закъор арэп Іофыр зэлъытыгъэр. Хьэм иобраз ціыфыгъэм, гукіэгъум, шІум ыкІи ем яхьылІэгъэ гупшысэхэр шъхьэм къырегъахьэх; аужыпкъэм цІыфыр зыфыщыІэм - шІушІэным фэхьазыра, хьаумэ гунахьышІэ-губгъэнзехьэу щыІэнэу къэхъугъа піоу урегъэгупшысэ. Анахьэу ар лъэшы зыщыхъурэр повестым икlэух. Брунэ иаужырэ жьыкъащ: итакъикъ сатырхэм гур агъэузы, гур пагъэткІукІы. ЦІыфым фэшъыпкъэнэу, фэлэжьэнэу Тхьэм къыгъэхъугъэ хьэжъэу Брунэ зыіэкіэкіодэжьырэр ЦІнфыр ары — ар къумалэу чылэм, хабзэм зашІозыгъэбылъырэ Гусэрыкъу ары...

Джащ фэдэ трагедиер икіэухми, повестым гугъэ лъагэр нахь щылъэш: заом тхьамыкіагъо нэмыкі ціыфхэм къафимыхьыгъэми, щыіэныгъэм ипшъэхъунэхэр зэригъэзынхэ ылъэкіыгъэп, унагъом, ліакъом яджэныкъо машіуи фэгъэкіосагъэп...

ЦУАМЫКЪО Тыркубый. Филологие шіэныгъэхэмкіэ доктор, АГУ-м ипрофессор.

Джыракъые

щыщ зэшхэр

Шъэоціыкіу зэшхэу Рустамрэ Айдэмыррэ аужырэ илъэсхэм спортым гъэхъагъэу щашіырэр ямедальхэм къаlуатэ. Нарт шъаохэр къызыщытхъужьхэрэп, чіыпізу къыдахыгъэр зэбгъэшізным пае упчіз макіэп

— Урысые Федерацием щыкіорэ спорт зэіукіэгьухэм Шъэоціыкіу зэшхэр зэрахэлажьэхэрэм улъыплъэныр тэркІэ гуапэу щыт, къеlуатэ Адыгэ Республикэм дзюдомкІэ ихэшыпыкІыгъэ командэ итренер шъхьаІэу, Адыгеим изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ. — Гуетыныгъэу ахэлъым изакъоп тынаlэ зытетыдзэрэр. Адыгэ кІэлэ шъыпкъэх. ЦІыфышІух, гукІэгьоу ахэльыр тильэпкь шэн-хабзэхэм къапкъырэкІы. Нахьыжъыр агъэлъэпІэщт, нахьыкІэм зытыраІэтыкІыштэп.

Джыракъые щапІугьэхэ еджакіохэм къаіотэжьэу яіэр бэ. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Акъущ Мыхьамодэ ыдэжь зэшхэр зэкіохэм кіэгъожьыгъэхэп. Дзюдор кlалэмэ ашlогъэшІэгъон хъугъэ.

дэу тиапэрэ тренер къытфыщытыгъ, — elo Шъэоціыкіу Рустам. — Загъорэ игъом зыгъэсапІэм темыкІуалІэмэ, акъыл хэтпсынкізу къыгъотыщтыгьзх. Алырэгъум тыщыбанэу едгъажьэмэ, щык агъэу къытхилъагъорэр арэп апэу ынаlэ зытыридзэщтыгъэр. ЕгъэжьэпІэшІоу тшІыгъэр къыхигъэщызэ, тигъэгушхощтыгъ. Нэбгырэ пэпчъ зыкъызэрэзэІуихы-

щтыр, ІэпыІэгъу къызэрэтфэхъущтыр ары Мыхьамодэ анахьэу зыпылъыгъэр.

Килограмм 73-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп Рустам щэбанэ, Айдэмыр кг 81-рэ къещэчы. Яонтэгъугъэ зэрэзэфэмыдэм ишІуагъэкІэ зэшхэм медалэу къыдахырэмэ япчъагъэ хэхъо. Къыблэ шъолъырымрэ Адыгеимрэ ячемпион хъугъэх.

2012-рэ илъэсым Урысыем и Кубок фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу Грознэм щыкІуагъэм Р. Шъэоціыкіум джэрз медалыр къыщыдихыгь, Айдэмыр я 5 — 6-рэ хъугъэ. Мыгъэ Урысые Федерацием истудентхэм язэlукlэгъухэм Айдэмыр дышъэ медалыр къащыдихыгъ, Рустам джэрз медалыр къыфагъэшъошагъ.

— Дунэе турнирэу Дагъыс-— Тятэм, тшынахыжжым фэ- тан щыкІуагьэр Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ишlухьафтынхэм якъыдэхын фэгъэхьыгъагъ. ШъэоцІыкІу Айдэмыр кг 81-м нэс къэзыщэчырэмэ хынэу къытиюн фэе гущыюэхэр ябэни, апэрэ чыпыэр къыфагъэшъошагъ. Рустам, кг 73-рэ, ящэнэрэ хъугъэ. Зэнэкъокъур гъэшІэгьон къэзышІыгьэмэ ащыщ шІухьафтын лъапІэхэр зэхэщакІомэ зэрагъэнэфэгъагъэр.

> Беларусым Дунэе зэlукlэгъоу щыкІуагъэм сэнаущыгъэ зыхэлъ

бэнакІохэр къырагъэблэгъагъэх. Адыгеим дзюдомкІэ ихэшыпыкІыгъэ командэ хэтыгъэх Шъэоціыкіу зэшхэр.

дзюдо

— Спортсмен ціэрыіомэ гущыІэгъу тафэхъугъ, дзюдом ехьылІэгьэ къэбархэр къытфаІотагьэх. Урысыем дзюдомкІэ ихэшыпыкІыгьэ командэ итренер шъхьаІэу Эцио Гамбэ Адыгеим щыщ бэнакІомэ къалъыплъагъ. НэгушІоу къызэрэтхэтым дакloy, зыщищыкlагъэу ылъытэрэм къытэушъыищтыгъ, — къытфеlуатэ ШъэоцІыкІу Айдэмыр. — Беларусым тызэрэщы агъэр еджэп іэ дэгъукІэ тэлъытэ.

— Спортсменхэр опытэу яІэмкІэ зэхъожьых, зэІукІэгъухэм зафагъэхьазырыным пае зым зыр кІырэплъы, — зэдэгущыІэгъур льегьэкІуатэ С. Бастэм.

Зэшхэм ятренерэу Беданэкъо Рэмэзанэ бэшІагьэу тинэІуас. ДзюдомкІэ зэрэбанэщтыгьэр тыгу къэдгъэкІыжьызэ, ШъэоцІыкІухэм къариlуалІэрэм тигуапэу тедэlу.

– ЕпІорэр псынкІэу къызыгуры ор дэпш эныр гъэш эгъонэуи щыт, — игупшысэхэм тащегъэгъуазэ Беданэкъо Рэмэзанэ. — Рустами Айдэмыри яонтэгъугъэкІэ купэу зыхэтхэр анахь къинхэм ащыщых. Зэшхэм адыгагьэу ахэльым тиюфшіэн къегъэпсынкІэ.

Якъуаджэу Джыракъые зэшхэр къытегущыІэнхэу зыфежьэхэкІэ, сыхьатым уемыплъыныр нахьышІу. Рэхьатэу уядэІузэ, ори уикъуаджэ гукІэ уплъэщт, цІыфэу дэсхэри нахь бгъэлъэпІэщтых.

Бэдзэогъум и 25 — 30-м Адлер егъэджэн зэlукlэгъу гъэшlэгъонхэр щыкощтых. ШъэоцыкІухэр ащ фэхьазырых. Апшъэрэ еджапІэхэр къызэраухыгъэхэм егупсэфылІэхэрэп, яшІэныгъи, спортымкІэ яухьазырыныгъи зэрахагъэхъощтым пылъых. ШІоу къадэхъурэр яlахьылхэм, якlэлэегъаджэхэм, Адыгэ Республикэу агъэлъапІэрэм афагъэхьых.

Сурэтым итхэр: Шъэоціыкіу Рустамрэ Шъэоціыкіу Айдэмыррэ зэlукlэгъухэм зафагъэхьазыры, Бастэ Сэлымэ зэшхэм алъэплъэ.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр мэщліэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр:

52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр:

52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-

шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

268

Пчъагъэр 4035 Индексхэр 52161

52162 Зак. 2664

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ. АПЭРЭ КЪЕКІОКІЫГЪОР

«Зэкъошныгъэм»

иешІэгъухэр

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэ-къошныгъэм» 2013 — 2014-рэ илъэс ешіэгъур ыублагъ. Спортыр зикіасэхэм ялъэlу къыдэтлъытэзэ, зичэзыу зэіукіэгъухэр зыщыіэщт мафэхэм ащытэгъэгъуазэх.

22.07. бпыпэ «Дагдизель» Каспийск — «Зэкъошныгъ» 30.07, гъубдж «Зэкъошныгъ» — «Терек-2» Грозный

- «Краснодар-2» Краснодар «Зэкъошныгъ» 9.08, бэрэскэшху
- «Зэкъошныгъ» «Черноморец» Новороссийск
- 17.08, шэмбэт
- «Волгарь» Астрахань «Зэкъошныгъ
- 22.08, мэфэку
- «Зэкъошныгъ» «Таганрог» Таганрог 28.08, бэрэскэжъый
- «Олимпия» Волгоград «Зэкъошныгъ»
- 4.09, бэрэскэжъый
- «Энергия» Волжский «Зэкъошныгъ»
- 9.09, блыпэ
- «Зэкъошныгъ» «Торпедо» Ермэлхьабл 14.09, шэмбэт

«Алания-Д» — «Владикавказ» — «Зэкъошныгъ»

19.09, мэфэку «Зэкъошныгъ» — «Мэ-

щыкъу» Пятигорск 24.09, гъубдж

«Витязь» Крымск «Зэкъошныгъ»

29.09, тхьаумаф «Зэкъошныгъ» — «Аст-

рахань» Астрахань

5.10, шэмбэт «Газпром» Рыздвяный -

«Зэкъошныгъ» 10.10, мэфэку

«Зэкъошныгъ» — СКВО «Ростов-на-Дону».

<u>ШъунаІэ тешъудз:</u> апэу зыцІэ къетІогъэ командэхэм ястадионхэм ешІэгъухэр ащыкІощтых.

ФУТБОЛ. АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИЗЭІУКІЭГЪУХЭР

Адыгэ Республикэм футболымкІэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэм апэрэ къекІокІыгъор аухыгъ. Купитlоу гощыгъэхэу зэlyкІэгъухэр республикэм иешlапіэхэм ащыкІуагъэх.

«КЪОКІЫПІЭР»

1. «Урожай» — 15 2. «Кощхьабл» — 10 3 «Пашапсын»

4. «Нарт» — 6

5. «Еджэркъуай» — 6 6. «Факел» — 0.

«КЪОХЬАПІЭР»

1. «Адыгэкъал» — 9 2. «Улап» — 7

3. «Инэм» — 7

4. «Пэнэжьыкъуай» 5. «Герта» — 0.

ЯтІонэрэ къекІокІыгъор мы мазэм иаужырэ мафэхэм аублэнэу щыт. Спорт псэуалъэхэр нахьыбэу ти-Іэхэ зэрэхъугъэхэм ишІуагъэкІэ зэнэкъокъухэр нахь гъэшІэгьонэу зэхащэх, ешІэгъумэ яплъырэр макІэп.

Нэкіубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

